AVIVAT ACADEMIA

A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

2013 :: 2-3 :: MÁJUS - JÚNIUS

VALÉTÁLÓK KARNEVÁLI HANGULATBAN

TARTALOM

4 Bemutatkoznak intézményünk új vezetői

8 Agrárklíma

10 Kutatás a harmatfű védelmében

12 Székelyföldre kalauzolt a Területfejlesztési Szabadegyetem

13 A Faipari Mérnöki kar hallgatóinak sikerei az OTDK-n

14 Követendő példakép: Dr. Gönczöl László ny. főiskolai tanár

15 „Fenntarthatóság pedagógiája" konferencia az Apáczain

16 Kárpát-medencei egyetemi lelkészek találkoztak Szombathelyen

17 25 éves a Szökős néptáncegyüttes

18 Nemzetközi biológiai kutatások a TTK-n

20 „Akikre büszkék lehetünk" - BPK-s sikerek

22 A GEO-s hallgatók és a körbeforgó országalma

23 Az Apáczai Kar szociálpedagógia hallgatói az egyesített szociális intézményben

23 A turizmus ízei – nemzetközi turizmus konferencia az Apáczain

24 Elsöprő sikert arattak a Közgazdasági Kar hallgatói az OTDK-n

24 Az AMI-s hallgatók sikere a VI. országos művészeti diákköri konferencián

25 Szombathelyen megnyílt az ország első közösségi szolgálatot szervező irodája

26 A Geoinformatikai Kar szakmai támogatása az Európai Unió Duna Stratégiájának megvalósításához

28 Szögbeverés az AMI-ban

28 Orosz nyelvű terepgyakorlat az Esterházy palotában

28 Költészet napi megemlékezés Győrben

29 Karrier iroda: új szolgáltató tér, új szolgáltatások az Apáczain

30 A Műegyetem soproni diákja a háború éveiben

32 Gergye Attila versei

34 In Memoriam Láng Miklós

KEDVES OLVASÓ!

Az idei tanév második szemeszterében eddig csupán egyetlen Vivat Academia került ki a nyomdából, ezért sokakban jogosan merült fel a kérdés, hogy az intézményi átszervezések és személycserék után vajon lesz-e jövője a Nyugat-magyarországi Egyetem lapjának? Szerencsére egyetemünk vezetősége szívügyének tekinti a minőségi információszolgáltatást az intézmény életéről, ezért ez a dicséretes hozzáállás átlendítette a lapot a felmerülő nehézségeken, és ennek következményeként Ön kedves olvasó most a kezében tarthatja ezt a lapszámot. Sok segítő szándék és összehangolt munka van ezen lapok mögött. Az újság összeállításához minden segítséget és szükséges információt időben megkaptam a szerkesztőbizottságtól. Külön kiemelném Prof. Dr. Albert Levente szakmai iránymutatásait a cikkek témaválasztását illetően, valamint Koch Róbertné, a Rektori Hivatal koordinátorának segítségét, akinek munkája elengedhetetlen volt ahhoz, hogy a Vivat Academia végleges formát öltsön. Az újság szellemisége és célja a régi: bemutatni, hogy a Nyugat-magyarországi Egyetem a hazai felsőoktatás területén igazi színfolt, szakmailag magas minőségű, változatos képzéseivel inspiratív, tudományos környezetet teremt oktatóknak és hallgatóknak egyaránt. Az újság főszerkesztője azonban: új. Számomra csupán a pozíció hat az újdonság erejével, viszont a szerkesztői feladatok ismerősek, és az egyetemi atmoszféra is közel áll hozzám. Bölcsészdiplomáimat a Károli Gáspár Református Egyetemen szereztem magyar-kommunikáció szakon. Rendszeres résztvevője voltam a kommunikációs és nyelvészeti szakmai konferenciáknak, kétszer nyertem el az oktatási miniszter által adományozott köztársasági ösztöndíjat kiváló tanulmányi eredményem és kimagasló szakmai munkám elismeréseként. A tudományos élet mellett a választott szakom egyéb területein is sikereket értem el, így a megszerzett tudásomat Magyarország legnagyobb lapkiadójánál kamatoztathattam. Itt szerkesztőként és újságíróként tevékenykedtem 8 évet, és állandó munkatársa voltam többtízezres példányszámú országos lapoknak. Jelenlegi feladatkörömben a szakmai múltam két emblematikus szereplője találkozik: az újságszerkesztés és a tudományos élet. Megtisztelő számomra, hogy egy olyan egyetem híreit szerkeszthetem, amely azonkívül, hogy gazdag és nagy múltú diákhagyományokkal rendelkezik, versenyképes tudáshoz juttatja hallgatóit és pótolhatatlan eszközöket biztosít az értelmiségévé váláshoz. Bízom benne, hogy szakmai tapasztalataimmal én is hozzájárulhatok az egyetem szakmai presztizsének fenntartásához. Jó olvasást! Jó szerencsét!

Pekár Dóra
főszerkesztő

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron
Erdőmérnöki Kar - Sopron
Faipari Mérnöki Kar - Sopron
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár
Savaria Egyetemi Központ - Szombathely

XI. évfolyam, 3-4. szám: 2013. május - június

Főszerkesztő: Pekár Dóra, pekar.dora@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Orbán Júlia, orbanjulia@nyme.hu
A szerkesztőbizottság tagjai:
Prof. Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Kleinhappel Miklós, kleinhalppel@sek.nyme.hu (SEK)
Dr. Molnár László, marmolnar@fmk.nyme.hu (FMK)
Nagy Mónika, nagymonika@atif.hu (AK)
Dr. Vincze Judit, vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
Dr. Troján Szabolcs, trojansz@mtk.nyme.hu (MÉK)
Dr. Katona Györgyné, tornay@ktk.nyme.hu (KTK)
Dr. Tóth Gábor, tgabor@ttk.nyme.hu (TTK)
Dr. Haász Sándor, haasz.sandor@bpk.nyme.hu (BPK)
Dr. Velics Gabiella, gabriellavelics@hotmail.com (BTK)
Dr. Jánoska Ferenc; janoska@emk.nyme.hu (EMK)

A szerkesztőség címe: 9400 Sopron, Ady Endre u. 10.
Kiadja: Nyugat-magyarországi Egyetem
9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Szabó Árpád ügyvezető
ISSN 1589-8091
Példányszám: 550 db
Terjeszti a Nyugat-magyarországi Egyetem

BEMUTATKOZNAK EGYETEMÜNK ÚJ VEZETŐI

Sikeres pályázatát követően Prof. Dr. Faragó Sándor újabb 5 évig látja el a rektori teendőket a Nyugat-magyarországi Egyetemen. A rektorhelyettesi pozíciókban viszont személyi változások történtek. Összeállításunkban bemutatjuk, kik vállalták azt a megtisztelő feladatot, hogy betöltik egyetemünk magasabb vezetői feladatköreit.

Prof. Dr. Náhlik András - általános rektorhelyettes

Prof Dr. Náhlik András 1983-ban vette kézhez erdőmérnöki oklevelét az Erdészeti és Faipari Egyetemen, 1988-ban okleveles vadgazdálkodási szakmérnök lett. 1996-ban szerzett PhD oklevelet a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen, 2002-ben habilitált doktori címet szerzett, 2003-ban egyetemi tanári kinevezést kapott. Angol középfokú, orosz és román felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezik. Az oktatás területén végzett munkája kapcsán a vadgazda mérnöki szak szakfelelősi tevékenysége és a PhD hallgatók oktatása kiemelendő. Négyszer volt vendégprofesszor a madridi műszaki egyetem erdőmérnöki karán. 2005-2006 között tudományos és nemzetközi rektorhelyettesi, 2006-2012 között Erdőmérnöki Kar dékáni feladatokat látott el. Számos hazai és nemzetközi konferencia szervezője, a tudományos bizottság tagja, levezető elnöke és vitaindító előadója. Három hazai és egy külföldi tudományos folyóirat szerkesztő- vagy tudományos bizottságának tagja. Közéleti tevékenysége során elsősorban a szakma szeretete motiválja: 2001-2009 között az Országos Vadászkamara Győr-Moson-Sopron Megyei Területi Szervezetének elnöke, 2010-2012 között az Országos Erdőtanács elnöke, 2006-tól a Veszprémi Akadémiai Bizottság Vadgazdálkodási Munkabizottságának elnöke. 2004-től az MTA Erdészeti Bizottságának tagja, 2005-től a Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács (CIC) Európa-Ázsia Nagyvad Bizottság alelnöke. Számos kitüntetés birtokosa, közülük a teljesség igénye nélkül néhány: Signum Aureum Universitatis Miskolciensis, Magyar Nemzeti Vadászrend, Alföldi Erdőkért Emlékérem, Honorary Professor of the University of Transilvania, Ingeniero de Montes de Honor.

Ha szabadideje engedi, szívesen hódol szenvedélyeinek: a vadászatnak és az olvasásnak.

1) *Pályafutása szempontjából hogyan értékeli rektorhelyettesi kinevezését?*

- Kinevezésemet vezetői tevékenységem egyik kiemelkedő időszaka kezdeteként értékelem. Igyekszem itt is legjobb tudásom szerint helytállni, akárcsak előző vezetői funkcióimban. Míg az Erdőmérnöki Kar dékánjaként választott szakmámhoz közelebbi területen tevékenykedve, mintegy 170 személy munkájáért, boldogulásáért és ezer hallgató tanulmányi előmeneteléért feleltem, addig rektorhelyettesként egészen más, közvetettebb, de nem kisebb a felelősségi köröm. Számomra sokszor kevésbé ismert terepen mozogva kell helytállnom.

2) *A vezetői munkája mellett milyen szakmai tervei vannak a következő négy évre?*

- Számos kutatási projekten dolgozom, ezeket szeretném sikeresen lezárni és újabbakat indítani. Korábbi projektjeinkből számos, még nem publikált eredményeink vannak, ezeket szeretném minőségi folyóiratokban közzétenni. Többes számot használtam, mert vezetői elfoglaltságom mellett szakmai tevékenységem szinte lehetetlenné válna, ha nem állna mellettem egy lelkes, fiatalokból álló kutatócsoport, melynek tagjai már nem csak a terepi munkában vannak segítségemre, hanem egyre inkább az adatok belső feldolgozásában, sőt az eredmények közzétételében is.

3) Mit tekint a legnagyobb kihívásnak rektorhelyettesként?

- Rektorhelyettesként feladatom rektor úr programjának végrehajtását segíteni, a számomra az ügyrendben meghatározott területeken. Fontosnak tartom az előrelépést az intézményfejlesztés, a szervezeti struktúra felépítésének racionalizálása a minőségügy és a pályakövetés területén. Ugyancsak fontos a múltban kiemelkedő pályázati tevékenység szinten tartása.

4) Ha ma lenne diák, mit várna el egy egyetemi vezetőtől?

- Elsősorban azt, hogy biztosítsák számomra, hogy tanulmányaim befejezésével piacképes tudást szerezzek, és a munkaerőpiacon konvertálható diplomát kapjak kézhez. Emellett az sem közömbös, hogy milyen légkörben töltöm el az egyetemi éveimet. Úgy gondolom, hogy a romló külső feltételek ellenére jó a Nyugat-magyarországi Egyetemen diáknak lenni. A karonként sokszor különböző eredetű és indíttatású hagyományaink igazi, összetartó közösségeket formálnak. Úgy érzem, nálunk nemcsak a tudást lehet gyarapítani, hanem lelkiekben megerősödve, kialakult személyiséggel lehet az Alma Matert elhagyni. Mindez a vezetők, az egész tanári kar, sőt az elmúlt évtizedek-évszázadok tanári tevékenységének köszönhető.

Dr. Cseh Sándor - oktatási rektorhelyettes

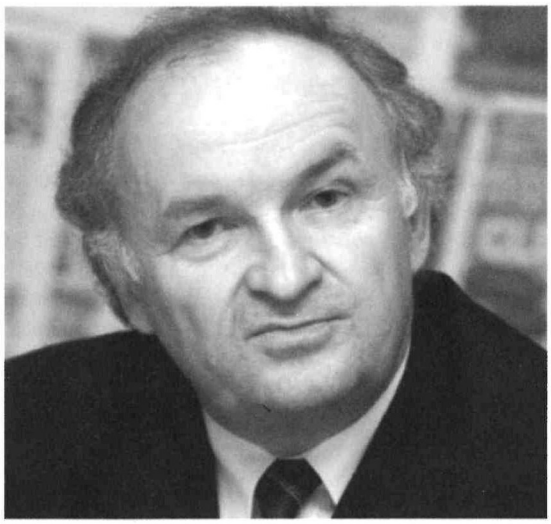

Dr. Cseh Sándor 1978-ban szerzett matematika-fizika szakos középiskolai tanári és meteorológus oklevelet az ELTÉ-n, melyet 1984-ben egyetemi doktori címmel, 2004-ben PhD doktori fokozattal egészített ki. Oklevele megszerzése óta dolgozik az Apáczai Csere János Karon, ahol 1992-től vezetői szerepet töltött (1992-1998 között az intézmény főigazgatója, 2003-tól kari főigazgató, majd 2007-2012-ig a kar dékánja). Tudományos tevékenysége, végzettsége a meteorológia területéhez kapcsolódik, a természettudományos tantárgyak oktatásában vesz részt, jelenleg elsősorban a statisztika és a meteorológia tárgyakat oktat. A Kitaibel Pál Doktori Iskolában kurzusvezetőként és témavezetőként is tevékenykedik. 2000 óta a tanítói szak szakfelelőse, aktív közéleti személyiség, amelyet számos bizottságban betöltött elnöki és tagsági pozíciója bizonyít. Ezek közül kiemelkedik az Országos Kredittanácsban, a CEEPUS Magyarország Bizottság kuratóriumában, az Országos Köznevelési Tanácsban történő tagsága, valamint a Győr-Moson-Sopron Megyéért Egyesület és az Óvó- és Tanítóképző Karok Dékáni Kollégiumának elnöki munkája. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság munkájában aktívan részt vesz, mint látógatóbizottsági elnök ill. tag, valamint szaklétesítések és szakindítások bírálója. Számos kitüntetése közül az Apáczai-díjra, a Schola Comaromiensis emlékéremre, a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkereszt kitüntetésre és a Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés szakmai elismerésére, a Péterffy Sándor-díjra a legbüszkébb.

Szereti a sportot, szabadidejében lelkes szurkolója a Győri AUDI ETO női kézilabda csapatának.

1) Pályafutása szempontjából hogyan értékeli rektorhelyettesi kinevezését?

- Több mint 35 éves felsőoktatási tevékenységem során 18 évet a Kar vezetőjeként töltöttem. Miután a kezdeti lépéseimet a főiskolai rendszer törvényszerűségei határozták meg, annak minden fokozatát végigjártam. Részese lehettem a felsőoktatást érintő rendszerváltozás utáni folyamatoknak, továbbá a Nyugat-magyarországi Egyetemhez történő csatlakozásnak és az azt követő nagyívű fejlődési folyamatnak. Ezek után nagyon megtisztelő, hogy a Nyugat-magyarországi Egyetem oktatási tevékenységének feladatait koordinálhatom. Nagy várakozással tekintek a jövőbe, hogy minden tudásommal és tapasztalatommal megfeleljek az elvárásoknak.

2) A vezetői munkája mellett milyen szakmai tervei vannak a következő négy évre?

- A pedagógusképzés, azon belül a tanítóképzés területén felvállalt feladataimat szándékomban áll megtartani. Továbbá szeretnék foglalkozni a meteorológiai kutatásaimmal, amely során a naptevékenységnek a sztratoszféra és troposzféra időjárására kifejtett hatását vizsgálom.

3) Mit tekint a legnagyobb kihívásnak rektorhelyettesként?

- Rektorhelyettesként az oktatási területért felelek. A felsőoktatás átalakításának jelenlegi fázisában miután egyértelműen országos szinten sem láthatóak a jövő folyamatai, ezért a képzési tevékenységre vonatkozó konkrét lépések többségét nem lehet meghatározni. A forráskivonás következményeként azonban egyértelműen megfogalmazható feladatként az egyetem szakrendszerének felülvizsgálata, annak a gazdaságosság figyelembevételével történő racionalizálása. Gyors reakcióval és rugalmassággal törekedni kell a gazdasági környezet által igényelt rövid idejű képzések indítására, a regionális szerepünk még hangsúlyozottabb megjelenítésére. Korszerűsíteni és naprakésszé tenni a képzésekhez kapcsolódó nyilvántartási rendszereket, a tanulmányi adminisztrációt, valamint csökkenteni a kapcsolódó szolgáltatások körét fedező költségeket. A képzési kínálatunknak, arculatunknak a célközönséghez történő eljuttatása a jelenleginél is nagyobb koncentrációt és összefogást igényel.

4) Ha ma lenne diák, mit várna el egy egyetemi vezetőtől?

- Egy vezető sikerességének egyik mércéje, ha láthatatlan tud maradni, azaz a tevékenységének egy részét közvetlenül nem vagy csak ritkán érzékelik az érintettek. Ez számomra azt jelenti, hogy a hallgatóság olyan képzési környezetet találjon az egyetem minden karán, amely biztosítja számára magas szinten az ismeretekhez történő hozzáférést. A hallgatói szolgáltatások a nyilvánosság fokozásával legyenek mindenki számára egységesen elérhetőek. A szabályzórendszer legyen egyértelmű és a képzést segítő. A tradíciók fennmaradása segítse a hallgatói lét meghatározó élményét, és erősítse az alma materhez való kötődést.

Prof. Dr. Varga László - tudományos és külügyi rektorhelyettes

Prof. Dr. Varga László 1994-ben szerezte agrármérnöki oklevelét a Pannon Agrártudományi Egyetemen, melyet 2000-ben PhD fokozattal, 2008-ban habilitált doktori címmel egészített ki. Angol felsőfokú és orosz középfokú nyelvvizsgával rendelkezik, de tárgyalási szinten beszél olaszul és társalgási szinten németül. Pályáját laboratórium-vezetőként és gyártmányfejlesztőként kezdte, 1999-ben került egyetemünk Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karának jogelőd intézményéhez tanszéki mérnökként. 2010-ben egyetemi tanári kinevezést kapott. Jelenleg a MÉK Élelmiszertudományi Intézetének intézetigazgató egyetemi tanára, valamint tudományos és külügyi rektorhelyettes. Az egyetemi képzés minden szintjén oktat az alapképzéstől a doktori képzésig: többek között mikrobiológiát, élelmiszer-ellenőrzést és minőségvizsgálatot, táplálkozástudományi ismereteket és élelmiszeripari technológiákat. Több, mint félszáz hallgató készítette el diplomamunkáját az ő szakmai iránymutatásával. Kimagasló kutatási és tudományos munkát végez, publikációs tevékenységét 2008-ban „Az év publikációja" díjjal is elismerték, 2009-ben pedig elnyerte az „Év kutatója" díjat. Kutatási témái elsősorban a mezőgazdasági és élemiszer-mikorbiológia, valamint a tejtudomány területéről kerülnek ki. Aktív szerepet vállalt az NYME Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karán az élelmiszermérnöki, valamint az élelmiszerbiztonsági és minőségi mérnöki alapképzési és mesterszakok kidolgozásában. Tudását és tapasztalatait számos szakmai szervezetben kamatoztatja, így többek között a Magyar Mikrobiológiai Társaság és az Amerikai Tejtudományi Szövetség (ADSA) tagja, továbbá a Tejgazdaság c. tudományos folyóirat főszerkesztő-helyettese, és részt vesz az Acta Alimentaria c. impakt faktoros folyóirat szerkesztőbizottságának munkájában is.

1) *Pályafutása szempontjából, hogyan értékeli rektorhelyettesi kinevezését?*

- Eddigi vezetői pályafutásom egyértelmű csúcsa a rektorhelyettesi kinevezés, melyben szerepe lehetett a MÉK tudományos és külügyi dékánhelyetteseként az elmúlt 5 évben kifejtett tevékenységemnek, illetve a 2010-ben egyetemi tanári kinevezéssel elismert szakmai-tudományos munkámnak. Nagy megtiszteltetésnek tartom, és egyben hatalmas felelősségként élem meg az új beosztásomat.

2) *A vezetői munkája mellett milyen szakmai tervei vannak a következő négy évre?*

- A MÉK Élelmiszertudományi Intézetének igazgatójaként célom, hogy eredményes pályázati tevékenységünk töretlenül folytatódjon, és ennek következtében K+F+i infrastruktúránk, ill. szakmai tevékenységünk színvonala tovább javuljon. Szeretnék az elkövetkezőkben is értékes és rangos közleményeket írni, valamint elkészíteni és megvédeni MTA doktori értekezésemet.

3) *Mit tekint a legnagyobb kihívásnak rektorhelyettesként?*

- Tudományos téren komoly kihívásnak értékelem publikációs tevékenységünk színvonalának emelését – elsősorban az impakt faktoros folyóiratokban megjelenő közleményeink számának növelését –, és a doktori iskoláink akkreditált státuszának megőrzését; külügyi vonalon pedig nemzetköziesedésünk előmozdítása jelenti a legnagyobb feladatot.

4) *Ha ma lenne diák, mit várna el egy egyetemi vezetőtől?*

- Egyetemi hallgatóként alapvető elvárásom lenne az egyetem felé, hogy tanulmányaimhoz, kutatásaimhoz, egyetemi kulturális és sporttevékenységeimhez a szükséges feltételeket maradéktalanul biztosítsák. A vezetőségtől pedig demokratikus vezetési stílust, nyitottságot, segítőkészséget, emberséget várnék el.

Horváthné Dr. Molnár Katalin - elnök-dékán

Horváthné Dr. Molnár Katalin 1984-ben szerzett angol-magyar szakos középiskolai tanári, valamint általános és alkalmazott nyelvészeti előadói diplomát a JATE Bölcsészettudományi Karán, melyet 1989-ben „dr. univ" címmel és 2002-ben PhD fokozattal egészített ki. Kutatási témái: kompetenciaelmélet, kommunikációelmélet, alternatív tanulás, idegennyelv oktatás. 1984-től tanít Szombathelyen, először a Nagy Lajos Gimnáziumban, majd a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolán. A magyar és angol szakosoknak nyelvészeti tárgyakat oktat, emellett pszicholingvisztikából, kultúrközi és nem verbális kommunikációból is tart előadásokat. Ő az anglisztika alapszak és az angoltanár szak felelőse. Pályázatírói és menedzseri tevékenysége révén hozzájárult a szombathelyi idegennyelvi képzések infrastrukturális megalapozásához. A Szolnoki Főiskolán 2004 és 2006 között az Idegennyelvi Intézetet vezette, 2005-2006-ban a Liverpool John Moores University és a Szolnoki Főiskola angol nyelvű MBS programjában volt modulvezető. Szombathelyen a SEK Origo és Oeconom nyelvvizsgarendszerek vizsgahely vezetője. Részt vett a Bölcsész Dékáni Kollégium munkájában, 2006-tól a Magyar Rektori Konferencia Bölcsészet- és Társadalomtudományi Szakbizottságának tagja, melynek 2011-től alelnöke. Számos magyar és angol nyelvű szakmai kiadvány írásában, összeállításában, tanszéki és kari sorozatok szerkesztésében részt vesz. 1990-től 2012-ig vezette az Angol Nyelv és Irodalom Tanszéket, 2006-tól pedig a Bölcsészettudományi Kar Filológiai és Interkulturális Kommunikáció Intézetét. 2005 óta a Bölcsészettudományi Kar dékánja. Tudását és tapasztalatait számos szakmai szervezetben kamatoztatja, így többek között a Magyar Filológiai Társaságnak, az Angoltanárok Nemzetközi Szervezetének és a Magyar Anglisztikai Tudományos Társaságnak is tagja. Kitüntetései közül a 2010-ben kapott Berzsenyi-díjra és a 2011-ben kapott Apáczai Csere János-díjra a legbüszkébb.

1) *Pályafutása szempontjából hogyan értékeli elnök-dékáni kinevezését?*

- Eddigi pályafutásom során az oktatói munkám mellett több vezetői beosztásban is dolgoztam. Megalakulása óta tavalyig vezettem a Savaria Egyetemi Központ Bölcsészettudományi Karán az Angol Nyelv és Irodalom Tanszéket, jelenleg is igazgatom a Filológia és Interkulturális Kommunikáció Intézetet, valamint a BTK dékánja vagyok 2005 óta. Az elnök-dékáni beosztás betöltése természetesen mindezek mellett rendkívüli kihívást jelent mind szakmai, mind pusztán mennyiségi szempontból is, de bízom abban, hogy az eddig megszerezett vezetői tapasztalataim átsegítenek az esetleges nehézségeken.

2) *A vezetői munkája mellett milyen szakmai tervei vannak a következő négy évre?*

- A vezetői munkán túl a legfontosabb szakmai kihívásnak az új típusú, osztatlan tanárképzésre történő átállás zökkenőmentes lebonyolítását tartom. Ez olyan feladat, ami rendkívüli körültekintést igényel, mivel a képzést összhangba kell hozni a már akkreditált alapszakos képzésekkel. Az előttünk álló időszak kiemelt projektje lesz az idegennyelvű képzések fejlesztését támogató, 290 millió Ft-ot meghaladó keretösszegű TÁMOP pályázat lebonyolítása.

3) *Mit tekint a legnagyobb kihívásnak elnök-dékánként?*

- Elnök-dékánként a legfontosabb feladatom a Savaria Egyetemi Központ vezetése, a három szombathelyi kar munkájának koordinálása, valamint a szolgáltató és funkcionális egységünk üzemeltetésének irányítása. A hazai felsőoktatás forrásainak beszűkülése mellett kézenfekvő, hogy a legnehezebb probléma a finanszírozás kérdéseinek kezelése.

4) *Ha ma lenne diák, mit várna el egy egyetemi vezetőtől?*

- Diákként azt várnám el egy egyetemi vezetőtől, hogy a hallgatóságot tekintse partnernek. Legyen kész az együttműködésre a diákokat érintő ügyekben, s hallgassa meg a problémáikat. Vezetőként egyébként magam is törekszem minderre, mivel az, amit egyetemnek nevezünk, csakis a hallgatóság, az oktatók és az egyéb munkatársak együttműködéséből születhet meg. Az egyetem akkor lehet erős, ha ez a három fél egyet akar, erőfeszítéseit ugyanabban az irányban fejti ki.

P. D.

AGRÁRKLÍMA: A MEZŐ- ÉS ERDŐGAZDASÁG EGYÜTTES FELKÉSZÜLÉSE A KLÍMAVÁLTOZÁSRA

2013. április 9-én Sopronban tartotta nyitókonferenciáját a „TÁMOP-Agrárklíma" projekt, *„Agrárklíma: az előrevetített klímaváltozás hatáselemzése és az alkalmazkodás lehetőségei az erdészeti és agrár szektorban"* címmel. A kétéves projektet nagyrészt az EU konvergencia alapja, valamint a Magyar Állam finanszírozza. A kutatási konzorciumot a Nyugat-magyarországi Egyetem vezeti, partnerei az Erdészeti Tudományos Intézet és a Zala megyei Kormányhivatal. Interjúnk a projekt szakmai vezetőjével, Mátyás Csaba egyetemi tanárral, akadémikussal készült.

Balról: Rigó Csaba elnök (Zalai MKH), Mátyás Csaba, a projekt szakmai vezetője, Szépe Ferenc főosztályvezető VM, Jolánkai Márton prof. SZIE Gödöllő, Borovics Attila ERTI főigazgató, Sárvár

- A címből kiderül, hogy a projekt a mező- és erdőgazdaságot érintő klímaváltozás hatásaival foglalkozik. A klímaváltozás kutatásának már jelentős előzményei vannak, mi indokolta a projekt kezdeményezését?

- Az emberi tevékenység által kiváltott klímahatások problémája nemzetközileg már az 1972-es Stockholmi Fenntartható Fejődés Konferencia óta ismert. Ezenkívül Kiotóban keretegyezmény is született a „fő bűnös," a CO2 és más üvegházgázok kibocsátásának mérsékléséről. A Kiotói Egyezmény lejártáig (2012) azonban nem sikerült az EU-n kívüli országok együttműködését megoldani, és a sebtében szervezett konferenciák (Rio, Koppenhága, Doha) sorban eredménytelenek lettek. A tanulság, hogy szép nyilatkozatokban nincs hiány, de konkrét vállalás (az EU-n kívül) alig van.

Magyarországon Láng István akadémikus irányításával a 2007-ben zárult VAHAVA projekt (Változás – Hatás - Válaszadás) kísérelte meg a feladatok, teendők meghatározását, és 2008-ban a parlament el is fogadta a Nemzeti Éghajlat változási stratégiát. Emellett számos hazai (OTKA, Széchenyi, Jedlik, GOP, TÁMOP) és nemzetközi projekt (Euréka, Adam stb.) foglakozott a témával. Magyarországra is igaz azonban, hogy a hétköznapi teendők szintjére lefordítható felkészülés nem mondható kielégítőnek. Például a nagy nyilvánosságot kapott Nemzeti Erdőstratégia nem érinti a klímaváltozás feladatait.

A változáshoz való alkalmazkodás nehéz és költséges, a politikai szándékot az az érv sem erősíti, hogy minél tovább húzzuk a komolyabb felkészülést, annál többe fog kerülni. Egyetlen dolog számít: a lakossági kezdeményezés, a választók akarata győzheti meg a politikát a teendők szükségességéről. Első lépésben tehát társadalmi konszenzusra van szükség, ehhez pedig tudományosan megalapozott tényekre, és ezek hatékony terjesztésére.

- Amint elmondtad, sokféle projektre került már eddig sor. Miben új az „Agrárklíma" projekt? Milyen célokat tűztetek ki?

- Az Agroklíma projekt fő célkitűzése egy döntéstámogató rendszer előkészítése. Eddig az agráriumban nem volt még ilyen kezdeményezés. A döntéstámogató rendszernek az a jelentősége, hogy a klíma jövőbeni alakulását, és a különböző mező- és erdőgazdasági kultúrákra kifejtett várható hatásokat, konkrét helyszínekre és időpontokra „lefordítva" adnánk meg, és a forgatókönyveket gazdálkodási, technológiai tanácsokkal is kiegészítenénk. Hiába ismertek ugyanis az országos léptékű klíma-forgatókönyvek, a gazdálkodókat az fogja motiválni a felkészülésre, ha saját birtokuk tekintetében jutnak konkrét információhoz. Vagyis választ várnak arra a kérdésre, hogy: „mi fog történni az én földemen, erdőmben, és mit kellene tennem, hogyan készülhetek

föl?" Újdonság, hogy a projekt az agrárium három fő klímafüggő ágazatával, a szántóföldi növénytermesztéssel, a legelőgazdálkodással és az erdőgazdálkodással komplexen foglalkozik. Ezek az ágazatok az ország területének kb. 80 %-át jelentik, és erősen ki vannak téve a klimatikus szélsőségeknek. Ezért itt különösen fontos a felkészülés segítése.

A konferencia egyik előadása

- Szokatlan, hogy egy projektben egy megyei kormányhivatal is szerepel. Mi ennek az oka?

- Zala megyét választottuk ki mintaterületnek, itt akarjuk kipróbálni és felépíteni a döntéstámogató rendszer elemeit. A helyszín kiválasztásnak két fő magyarázata van. Az egyik, hogy az ország egyik legkedvezőbb klímájú térségéről van szó, ahol az előrevetítések szerint az átlagosnál erősebb változásra számíthatunk. Másrészt a megye természeti adottságai aránylag egységesek, és mindhárom ágazat számára kedvező feltételeket kínálnak. A Kormányhivatal bevonása egyúttal kísérlet arra nézve is, hogy egy döntéstámogató rendszer hogyan tudná segíteni a szakigazgatási és állami feladatok megoldását (ide értve akár a munkahelyek védelmét is).

- Milyen szervezeti struktúrában működik a projekt?

- A kutatási feladatokat az alábbi öt alprogramba rendeztük:

1. Közös alapadat-bázis létrehozása és komplex hatáselemző rendszermodell tervezése (felelős: Dr. Borovics Attila főigazgató, ERTI). Az adatbázis a modell-területek digitális felszín, talaj, alapkőzet, hidrológiai infromációit, az elmúlt 40 év időjárását, és a jövőbeni, számított klímaforgatókönyvek (szcenáriók) adatait tartalmazza majd, az extrém helyzetek (aszályok) valószínűségével együtt. A rendszerbe beépülnek a komplex kutatás eredményei.
2. Természeti tőke változása (felelős: Dr. Lakatos Ferenc professzor, NYME EMK). Az alprogram a természeti tőke változásának trendjeit fogja meghatározni a talaj, a szénkörforgalom, a növényi biodiverzitás, a vadállomány, valamint rovarvilág változásait az erdei ökoszisztémák vonatkozásában.
3. Klímaváltozás és az erdőállományok állapotának előrevetítése (felelős: Dr. Bidló András int. ig., NYME EMK). A fenntartható módon működtetett erdőgazdálkodás szempontjából a legfontosabb kérdés a növedék (hozam) és az egészségi állapot alakulása a jövőben. Ehhez a klímával és változásával összefüggő trendek megbízható becslésére van szükség.
4. Hozamváltozások, gazdasági hatások, kockázatok az erdészetben (felelős: Dr. Schiberna Endre int. ig. NYME EMK). Az alprojekt a naturális alapon végzett produkcióbiológiai és erdőhigiéniai elemzésekre alapozva az állapot változással járó erdőgazdálkodási kockázatokat méri fel (gazdaságosság, erdővagyon alakulása, gazdasági küszöb változása).
5. Ágazati gazdasági, földhasználat változások, társadalmi kockázatok (felelős: Dr. Neményi Miklós akadémikus, NYME MTK). Az alprogram témája elsősorban a szántóföldi növénytermesztés és a legelőgazdálkodás kockázatainak előrevetítése. Az elemzések kiterjednek a fenntarthatóság megvalósításának feltételeire, valamint mindhárom földhasználati forma együttes, térségi szintű elemzésére, beleértve a társadalmi hatásokat is.

- Az Erdőmérnöki Kar és az Erdészeti Tudományos Intézet szerepe meghatározó a projektben. Úgy tűnik, mintha elfogult lett volna a projekt kezdeményezője az erdészet irányában?

- Ez csak látszólagos. Az tény viszont, hogy az erdészet helyzete a sérülékenység és a felkészülés korlátai miatt nagyon speciális, és itt a legsürgetőbb a klímaváltozás következményeire való felkészülés. Az erdészet számára a klímaváltozás hatásai sokkal súlyosabbak, mint akár a szántóföldi növénytermesztésben vagy a legeltető állattartásban. Ugyanis aránytalanul hosszú a termesztési ciklus (szaknyelven: vágásforduló), meghaladhatja akár a 100 évet is – tehát az erdészeti tervezés során a fafaj választásnál létkérdés az évszázados éghajlati változások figyelembevétele. Egy további fontos szempont, hogy az erdőgazdálkodás során tekintettel kell lenni a természeti környezet alakulására is, amibe nemcsak az erdő állatai és növényei tartoznak bele, hanem pl. az erdőtalaj vagy az erdő által szolgáltatott vízkészletek. Mindez a felkészülésnek további korlátokat szab, emiatt a természeti erőforrások szerepét külön alprogramba rendeztük.

- A kapott eredmények csak Magyarországon hasznosíthatóak, vagy tágabb körben is felhasználhatóak lesznek?

- Erőteljesen törekszünk arra, hogy nemzetközi projektek, publikációk, konferenciák révén segítsük azt a felismerést, hogy a magyarországi gondok egyáltalán nem egyediek, hanem egy globális ökológiai zóna eddig alig észrevett problémája. Ezt vette észre a NASA, amikor kezdeményezte egy ezzel foglalkozó kutatóközpont létrehozását itt, Sopronban, a Környezet-és Földtudományi Intézetben. Időközben ez a felismerés terjed, és az sem véletlen, hogy a mediterrán és délkelet-európai erdőtakaró jövőjével foglalkozó új EU-s együttműködés (COST MAP) konferenciáját most készítjük elő itt Magyarországon.

Albert Levente - Mátyás Csaba
NYME - EMK

KUTATÁS A HARMATFŰ VÉDELMÉBEN

Az egyetemi tanulmányokat követő eredményes szakmai munka mindig kiváló visszaigazolás az alma maternek, hogy az itt eltöltött évek tökéletes alapot teremtenek egy tudományos karrier elindulásához. Ezt Baranyai Balázs, az egykori természetvédelmi mérnök hallgató példája is bizonyítja. Az NYME Erdőmérnöki Karáról a németországi Greifswald egyetemére került, ahol kutatói ösztöndíjasként a kereklevelű harmatfű szaporítási módszereit vizsgálja, hozzájárulva ahhoz, hogy ez a védett növény fennmaradhasson.

- A természet szeretete és tisztelete már gyermekkoromban lényeges része volt az életemnek – kezdi Baranyai Balázs. - Elsősorban a kiskunsági Szelidi-tó környéke volt rám nagy hatással. Mivel nagyszüleim faluja, Felsőerek, a tó szomszédságában terült el, gyerekként sokat időztem ott. A tó és a falu között egy mára védetté vált láp található, amely számomra mindig érdekesebbnél érdekesebb növények lelőhelyét jelentette. Amikor a pályaválasztásomra került sor, egyértelmű volt, hogy a természettudományi pálya mellett döntök. Ezért jelentkeztem a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karára. Az itt eltöltött diákévek során olyan komplex látásmódot és tudást kaptam a tanáraimtól, amely magában foglalja a természet védelmét és a természettel, az erdővel való gazdálkodást. A tanévenkénti tanulmányutakon sokszor eljutottunk egy-egy lápvidékre is. A tanárainktól Dr. Király Botond Gergelytől, Dr. Tar Teodórától vagy Vidéki Róberttől sokat hallottunk a tápanyagszegény lápokról és a benne élő védett növény- és állatfajokról. Ilyen védett és veszélyeztetett növényfaj például a tőzegmohás- és tőzegmohalápokban élő kereklevelű harmatfű is. Erre a növényre három évvel ezelőtt figyeltem fel igazán, amikor a Nyugat-magyarországi Egyetem természetvédelmi szakán a diplomadolgozatomat írtam. A kutatásaim során többek között összegyűjtöttem azokat a publikációkat és szóbeli közléseket, melyek a hazai védett és veszélyeztetett növényfajok szaporításáról és megőrzési módszereiről szóltak; így a kereklevelű harmatfűről is. Konzulenseimmel Dr. Bartha Dénes professzor úrral és az Őrségi Nemzeti Park igazgatójával, Dr. Markovics Tiborrral sokat konzultáltunk a témáról. Közbenjárásukkal eljuthattam más kutatóintézetekbe, ahol ezzel a témával foglalkoznak, és bepillantást nyerhettem egy-egy fajvédelmi projektbe is. Ekkoriban erősödött meg bennem a természetvédelmi szakma iránti szeretet és az eltökéltség, hogy a védett lápi növényeket ismerni és kutatni kell, mert ezek a növények nagy veszélyben vannak az élőhelyük nagymértékű csökkenése és pusztítása miatt.

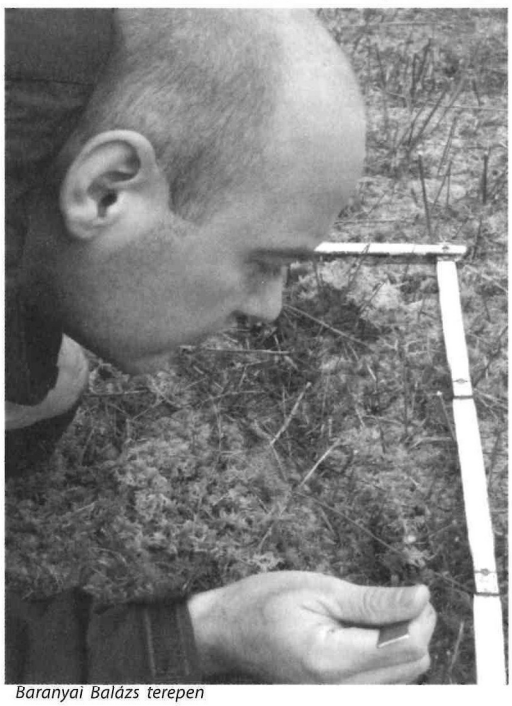

Baranyai Balázs terepen

- A laikusok mennyire ismerik kutatásod főszereplőjét, a harmatfüvet?

- A húsevő növényekről már biztosan mindenki hallott. Bár a szakma rovaremésztőként tartja számon a harmatfüvet, de a köznyelv leginkább húsevő növénynek nevezi, ami a trópusokon élő fajok táplálkozási szokásaira utal. Az itt őshonos fajok akár kisebb békákat és rágcsálókat is rabul tudnak ejteni. Többen ismerhetik még a nagyobb kertészetekben kapható „Vénusz légycsapója" elnevezésű húsevő növényt is, amely elképesztő gyorsasággal képes rabul ejteni áldozatát. De a harmatfüvet akár szobanövényként is tartható. Magyarországon is léteznek olyan klubok, amelyek a húsevő növények tartásával és „hobbiszintű" szaporításával foglalkoznak.

- Milyen növény a harmatfű?

- Természetes élőhelyén 5-15 cm nagyságot elérő, egyesével növő, tőlevélrózsát képező növény. Jellegzetessége, hogy levelei kerekdedek és vöröslő mirigyszőrökkel borítottak, melyek a rovarok megfogására és megemésztésre szolgálnak. Egy-egy növény súlya ritkán haladja meg az 1 grammot.

- Mennyire elterjedt ez a növény a természetben?

- A Földön található mintegy kétszázötvenezer növényfajon belül megközelítőleg négyszáz növényfaj tartozik a rovaremésztők közé, ezen belül a harmatfű 188 fajjal képviselteti magát. Legnagyobb számban Ausztráliában fordul elő, de találkozhatunk vele a mérsékelt északi égövön, így Közép-Európában is. Vagyis szerte a világon élnek húsevő növények, némelyek vízfolyásos, sziklás területeken, egyesek

a lápokon, de vannak olyanok is, amik a víz alatt. Mindegyik élőhely közös tulajdonsága, hogy tápanyagban szegények, de napfényben és vízben gazdagok.

- Honnan ered a növény elnevezése? Van-e valamilyen köze a harmathoz?

- A leveleken található mirigyszőrök kiválasztanak egy speciális ragadós nedvet, amely a napfényben megcsillanva harmatcseppnek tűnik. Száraz, nyári napokon a víz után kutató rovaroknak ezek a cseppecskék ellenállhatatlan csábítást jelentenek – így esnek áldozatul a növénynek. A rászálló rovar beleragad ebbe a cseppbe, a növény a mirigyszőrökkel, majd a levéllemezekkel körülfonja, és az általa előállított emésztőenzim segítségével pár nap alatt megemészti „áldozatát".

- Hol hasznosítható a harmatfű?

- A gyógyászatban a 13. század óta használják a harmatfűféléket. Elsősorban a felső légúti betegségek – tüdőbaj, asztma, hörghurut, köhögés – tüneteinek enyhítéséhez. De a népi gyógyászatból tudjuk, hogy a szemölcs, a tyúkszem és a szeplő kezelésében is rendkívül hatékony. Ezenkívül tinktúra és likőr is készülhet belőle; Olaszországban például ma is forgalmazzák a harmatfűből készült tinktúrát Rossoglio néven. A 19. századi Németországban, a közhiedelem úgy tartotta, hogy a növény potencianövelő hatással rendelkezik. A sikeresebb pároztatás reményében a bikának frissen szedett harmatfüvet adtak. Ezért ezen a vidéken a növényt „bikafűnek" is hívták.

- Mi okozza a legnagyobb problémát a növényfaj túlélése szempontjából?

- Napjainkban a növény természetes élőhelyei folyamatosan csökkennek. Például a harmatfű korábban a Hanságban is előfordult, azonban onnan már évtizedek óta kipusztult. Sopronhoz legközelebb a Vend-vidéken és az Őrségben találhatóak még populációi. Magyarország lápvidékein két alfaj: a kereklevelű és az angol harmatfű termett meg. Sajnos az utóbbiról, már csak múlt időben beszélhetünk, mert az 1950-es években kipusztult. Sőt, mára a kereklevelű harmatfű is csak pár élőhelyen (amelyek szinte kizárólag védett illetve fokozottan védett területek!) Dél- és Nyugat-Dunántúlon, valamint az Északi-középhegységben lelhető fel – immár védett fajként. De számuk egyre csökken. Ennek legfőbb oka, hogy a szocializmus idején a nagyüzemi tőzegkitermelés és a lápok lecsapolása egyre szűkítette a természetes élőhelyük területét. Napjainkban többek között a folyóvizekbe bemosódó műtrágya nitrogén feldúsulást, majd az élő vizekben eutrofizációt okozhat. Ezen veszélyeztető tényezők nemcsak hazánkban, de egész Európában problémát jelentenek. Másrészt a nagyobb populációval rendelkező élőhelyekről a gyógyszeripari cégek Európa szerte nagy tömegben gyűjtik be a harmatfüvet gyógyszerészeti alapanyagként. Az európai gyógyszeripar kb. 7-10 tonna növényt használ fel évente, szinte kizárólag a természetes élőhelyekről. A probléma azért elég súlyos, mert egy kilónyi friss harmatfű alapanyaghoz öt-tízezer növény szükséges!

– Mit lehet tenni annak érdekében, hogy ez a növényfaj ne pusztuljon ki?

– A jelenlegi kutatási témám a védett harmatfű fajok rehabilitált lápokban való szaporítása gyógyszerészeti célokra. A kutatásom fő célja, hogy a rehabilitált lápok által nyújtotta lehetőségeket kihasználva új alternatívákat találjak az Európában honos harmatfű fajok nagy mennyiségű szaporítására. Ha ez sikerülne, akkor csökkenne a még természetes élőhelyükön előforduló harmatfű populációk kirablása és ezáltal a faj természetes élőhelyeiről való eltűnésének a lehetősége. Úgy gondolom, hogy most van még arra lehetőség, hogy a harmatfű tömeges szaporításával a természetben élő populációit megmentsük. Ezenkívül a rehabilitált lápokban létrehozott harmatfű populációk magtermésükkel lehetőséget adnának a faj jövőbeni visszatelepítésére, olyan élőhelyekre egy adott flórajárásban, ahol korábban is előfordult, azonban valamilyen ok miatt (gyűjtés, lecsapolás, vegyszerezés, stb.) végleg eltűnt.

– Milyen tudományos, illetve szakmai előzményei vannak a kutatásaidnak?

– A harmatfűfélék nagy mennyiségben való szaporításának kutatási témája nem újdonság. Azonban a gyógyszeripar elvárásai a termesztett harmatfűvel szemben olyan magasak, hogy idáig nem találtak rá megoldást európai kollegáim. A kísérleteim, amelyek jelenleg is folynak, egy teljesen új szemszögből közelítik meg a témát. Így munkásságom úttörőnek nevezhető. A kutatásaim során magyar nyelvű szakirodalmat a növény szaporításával kapcsolatban eddig még nem találtam. Így a német nyelvterületeken folytatott kísérleteket és kutatásokat tanulmányozom az 1920-as évekre visszamenőleg.

– Milyen szakmai terveid vannak a jövőre nézve?

- A kereklevelű harmatfűvel való kapcsolatos kutatásaim eredményeit németül és természetesen magyarul is publikálni szeretném. Valamint jelenleg is folynak a tárgyalások az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósággal való együttműködésről, a kereklevelű harmatfű az Igazgatóság fennhatósági területén lévő populációinak vizsgálatával és állományfejlesztésével kapcsolatban. További terveim között szerepel egy 20-30 fotóból álló kiállítás, melyet igény szerint Magyarországon és Németországban is bemutatnának. A kiállítás célja kettős lenne: egy előadás keretén belül felhívni a figyelmet a harmatfüvek élőhelyeinek Európa-szerte való csökkenésére, és makrofotók által bemutatni a kereklevű harmatfű rejtett és csodálatos életét.

P. D.

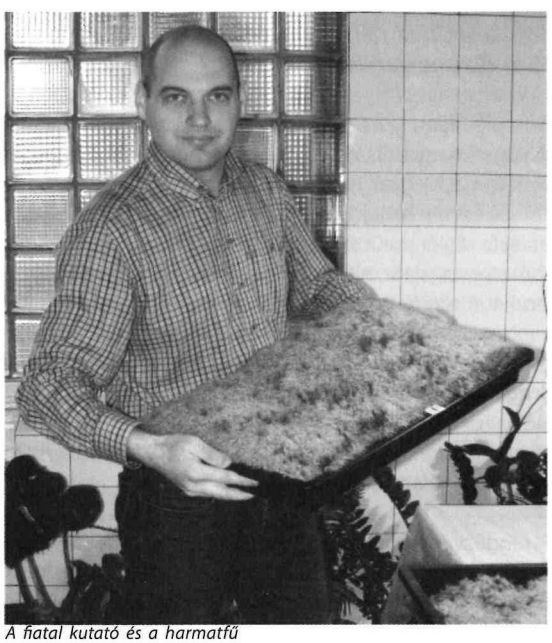

A fiatal kutató és a harmatfű

SZÉKELYFÖLDRE KALAUZOLT A TERÜLETFEJLESZTÉSI SZABADEGYETEM

Ebben a félévben is nagy érdeklődés övezte a Nyugat-magyarországi Egyetem Területfejlesztési Szabadegyetemként ismert programsorozatát. Ezúttal is a Közgazdaságtudományi Kar adott otthont az eseménynek, ahol legutóbb Erdély mutatkozott be. Dr. Fábián Attila dékánhelyettes számolt be lapunknak arról, hogy milyen jelentőséggel bír a Területfejlesztési Szabadegyetem intézményünk életében.

Néptáncbemutató a rendezvényen

- Mi a célja a rendezvénysorozatnak?

- A Területfejlesztési Szabadegyetem néven ismert programsorozatot Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kara már évek óta a Magyar Regionális Tudományi Társasággal közösen szervezi. Félévente hívjuk meg a Kárpát-medence országhatáron túli, magyar lakta régiói közül az egyiket bemutatkozási-ismerkedési céllal. Eddig hét sikeres találkozót tudhatunk magunk mögött. Célunk, hogy a határon túli régiók minél jobban megismerjék egymást. Ugyanis nem mindenki tud ellátogatni ezekre a helyekre, pedig az érdeklődése adott. Nekik nyújt kiváló lehetőséget ez a program, hiszen helybe hozzuk egy-egy régió kultúráját, hagyományait, ízeit.

- Mi alapján döntik el, hogy mely tájegység lesz a következő főszereplő és miként választják ki, hogy kik lépjenek fel?

- A rendezvénysorozat fő szervezője a Nemzetközi és Regionális Gazdaságtan Intézet alkotóközössége eldönti, hogy melyik tájegységről hívunk vendégeket. Ha eleve van kapcsolatunk – mint pl. most az erdélyiekkel, akik a csíkszeredai Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemről jöttek, ahol magam is tanítok – akkor egyszerűbb a helyzet. Az erdélyi esten fellépő egyetemista táncosok, pár hét alatt készültek fel, hogy bemutatkozzanak nálunk. Ha ilyen lelkesedés és rugalmasság van egy egyetemen, akkor azzal érdemes hosszútávra tervezni. Velük már közös pályázatírásba, együttes kutatásba is kezdtünk. Máskor a médiából vagy személyes ismeretségek alapján indulunk el, és keressük meg azokat, akik színvonalasan be tudják mutatni régiójuk kultúráját, nép- és képzőművészetét, tudományos életét vagy hagyományőrző tevékenységét.

- Hogyan zajlik egy-egy rendezvény?

- Mindig arra törekszünk, hogy színes programot állítsunk össze: legyen egy, a régióról szóló komolyabb előadás, tánc, zene, és ételkóstolás is. Azt is szeretjük, ha sikerül kiállítási anyagot is beszereznünk: fotókat, képeket, akár népművészeti, akár kortárs képzőművészeti alkotásokat. A program első fele kötetlenebb, helyi jellegű ételkóstolóval zárul, ahol lehetőség nyílik a vendégekkel való kötetlen beszélgetésre is. Több barátság, üzleti kapcsolat is kialakult már az estjeinken.

- Marad-e személyes kapcsolat azokkal, akik eljönnek bemutatkozni?

- Van, akikkel szinte napi kutatási-pályázati kapcsolatban állunk, másokkal baráti szinten levelezünk, de például az erdélyi esttel egy időben, a mi hallgatóink épp a Székelyföldön voltak tanulmányi kiránduláson - velük már remekül működik a cserediák-cserekultúra kapcsolat.

- Mely régiók bemutatását tervezik még?

- Ősszel a Partium, majd 2014 tavaszán a kincses Kolozsvár és Kalotaszeg látogat hozzánk. Stabil közönségünk van: a környéken élő nemzetiségek mindig megtisztelik jelenlétükkel az anyaországukat bemutató rendezvényt – a mostani erdélyi est szervezéséhez a soproni Erdélyi Kör és vezetője, Dr. Úry Előd is nagy segítséget nyújtott, és tagjaik is nagy számban részt vettek az esten. Továbbá sok hallgatónk és a Nyugdíjasegyetem közönségének körében is nagy népszerűségnek örvend a programsorozat.

T. J.

A Területfejlesztési Szabadegyetem szakmai programja

Az április 10-én tartott Székelyföldet bemutató Területfejlesztési Szabadegyetem megnyitóját követően a Székelyföld természeti, kulturális, néprajzi és turisztikai értékeiről tartottak előadást Gáll Levente és a Sapientia EMTE hallgatói. Majd Csata Andrea avatta be a hallgatóságot abba, hogy miként hatottak Európai Uniós források Hargita megye vidékfejlesztésére. Dr. Lázár Ede előadása arról szólt, hogy a székelyföldi kiskereskedők milyen marketingstratégiával élnek a hipermarketekkel szemben, Dr. Kassay János előadása témájául Székelyföldre ható infrastrukturális beruházásokat választotta, Dr. Oláh Gál Róbert pedig Bolyai Jánosról tartott érdekes előadást. Ezenkívül színvonalas kiállítást tekinthettek meg az érdeklődők székelyföldi fotókból és népművészeti tárgyakból, továbbá megkóstolhatták a székely különlegességeket is. A program hagyományőrző népdalokkal, néptánccal és táncházzal zárult.

Erdélyi kézműves termékek kiállítása

A FAIPARI MÉRNÖKHALLGATÓK SIKEREI AZ OTDK-N

Az Országos Tudományos Diákköri Konferencia (OTDK) országos fordulóit 2013 tavaszán rendezték meg a több egyetemi városban országszerte. A Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Karának hallgatói számos helyszínen és szekcióban képviseltették magukat, és jelentős sikerekkel öregbítették intézményünk hírnevét.

Tönkremenetel-előrejelzés egyenes rétegelt-ragasztott fa tartóknál című munkájával Agrártudományi szekcióban Major Balázs második helyezést ért el, témavezetője Tóth Árpád József. Darai Márton az Agrártudományi szekcióban lett harmadik. Dolgozatában az ablakgyártásban használt lazúrokat vizsgálata gyalult és csiszolt felületeken (témavezető: Dr. Csiha Csilla). Szintén harmadik helyezett lett a Műszaki szekcióban Ivanics Gergely, aki Kombinálható ülőbútor tervezését mutatta be dolgozatában (témavezető: Elek László). Az Agrártudományi szekció különdíját Schüller Gábornak és Martinek Miklósnak ítélték, akik Logikai fajáték család tervezését mutatták be (témavezetőjük: Dr. Gerencsér Kinga), különdíjas lett továbbá Molnár Zsolt is, aki összehasonlító vizsgálatokat végzett a természetes faanyagok felületi érdességének témakörében (témavezető: Dr. Magoss Endre, Tatai Sándor). A Műszaki szekció különdíjasa szintén Martinek Miklós lett: *Logikai játékok mértani testek darabolása* és *Tangram logikai játék gyakorlati alkalmazásai* című alkotásaival (témavezetője: Dr. Gerencsér Kinga).

A további résztvevők szintén öregbítették értékes, innovatív munkájukkal a szélesebb szakmai nyilvánosság előtt a Faipari Mérnöki Kar hírnevét.

Ipari termék- és formatervezés tagozat: Egresits Tamás: *Kerékpár tervezése és véges-elemes vizsgálata* (témavezető: Elek László, Dr. Kovács Zsolt).

Anyagtudomány, anyagvizsgálat tagozat: Sághegyi Ramóna: *Vizsgálati eljárás kifejlesztése a dobozok nyitási, hajlítási és szilárdsági paramétereinek ellenőrzésére* (témavezető: Dr. Csóka Levente, Dr. Háry András, Nagy Kovács István).

Energetika, hőtani és áramlástani folyamatok, berendezések tagozat: Sári József: *Fagázgenerátorban keletkező hőenergia átalakítása mozgási energiákká* (témavezető: Csitári Csaba).

Rendszertervezés alszekció, Architektúrák tagozat: Kiss András *Légkör hatásainak vizsgálata műholdas lézerkommunikációban* (témavezető: Dr. Bacsárdi László).

Erdészet és Faipar II. tagozat: Novák Dániel: *Modifikált nyár faanyag páradiffúziós együtthatójának meghatározása* (témavezető: Dr. Németh Róbert, Bak Miklós), Palla János: *Hagyományos és viasz alapú lazúr összehasonlító vizsgálata* (témavezető: Dr. Csiha Csilla); Boleradszki Márió: *Faanyagok egyensúlyi nedvességtartalmának változása a különböző klimatikus viszonyoknál, különös tekintettel a faanyag és a kéreg közötti különbségre* (témavezető: Ábrahám József, Dr. Németh Róbert). Vörös Ágnes: *Bükk faanyag keménységének nedvességtartalomtól való függése* (témavezető: Ábrahám József, Dr. Németh Róbert). Major Balázs- Rózsa Csilla: *Organikus papír alapú napelem* (témavezető: Dr. Csóka Levente).

Dr. Molnár László
NYME - FMK AMI

KÖVETENDŐ PÉLDAKÉP: DR. GÖNCZÖL LÁSZLÓ NY. FŐISKOLAI TANÁR

Győr Sportjáért Életműdíjban és Győr díszpolgára kitüntetésben részesült az Apáczai Cere János Kar nyugállományú oktatója: Dr. Gönczöl László. A testnevelés, a sport- és egészségneveléséért, a sporttörténeti tudományos munkásságáért és a fogyatékosok sportjában végzett tevékenységéért kapta a kiemelkedő kitüntetéseket.

A test és a lélek edzését és karbantartását választotta hivatásul Dr. Gönczöl László abban a világban, amelyben kulcskérdés az egészséges életmóddal kapcsolatos szemlélet kialakítása, és amelyben az egyén egyre inkább sóvárogja a tökéletességet. Ő mégis az életét nem a precízen vett tökéletességre tette fel: negyven éve dolgozik a fogyatékosokkal a fogyatékosokért.

Tette ezt többféle tevékenysége során és pozícióiban: testnevelő tanárként, edzőként, tanszékvezetőként, a gyógytestnevelés szakirányú továbbképzési szak vezetőjeként, a Magyar Olimpiai Bizottság tagjaként, a Magyar Történelmi Társulat Sporttörténeti Szakosztályának titkáraként, majd társelnökeként, a Magyar Pedagógiai Társaság Testi Nevelés Bizottságának tagjaként, Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának OKSB tagjaként, a Sport-albizottság tagjaként, szakértőjeként illetve szaktanácsadójaként. De ezenkívül elnöke a Győr-Moson-Sopron megyei Fogyatékossággal Élők Megyei Sportszövetségének; tagja a Győr-Moson-Sopron Megyei Sportági Szakszövetségek elnökségének; és elnöke Győr Megyei Jogú Város Sporttörténeti bizottságának. A hosszú felsorolásból is nyomon követhető, hogy a lehető legtöbb területen képviselteti magát, ahol érdemben tehet a sportért. És teszi ezt ma is, egyszerűen csak azért, mert ez az élete.

Dr. Gönczöl Lászlót (balra) köszöntik

Pedagógusnak lenni nemcsak hovatartozás kérdése, különösen testnevelő tanári, edzői vagy döntéshozói minőségben. Legyen szó akár kisebb vagy nagyobb településen végzett tevékenységről vagy akár vezetői felelősségről, mindenki Laci bácsija megmaradt becsületes munkát végző tanárnak, az elesetteket szakértőként, önzetlenül felkaroló támogatónak; társnak, apának.

Mint hangsúlyozza, a tevékeny életút elismert eredményei csakis csapatmunkával, több intézmény és személy együttes akaratával, egymás munkájának segítő támogatásával valósulhatott meg.

Az alma materében a majd negyedszázados tanszékvezetői tevékenysége alatt készültek el a tanszék szabadtéri létesítményei (korszerű kézilabda, kosárlabda és ugrópálya, füves tornatér, valamint az atlétikai pálya), majd 1986-ban a fedett tornacsarnok.

Szakmai elismerést jelentett a tanszék és az intézmény számára az Országos Tantervfejlesztő Bizottság felkérése, miszerint az óvónő- és tanítóképző főiskolák Testnevelés- és Sport Műveltségterület tantervének kifejlesztésével a tanszék oktatóit, a koordinációval Dr. Gönczöl Lászlót bízták meg. A Testnevelési Tanszék önálló kutatóhellyé vált, elkezdődhetett a szakmai-módszertani és sporttörténeti kutatómunka, melynek eredménye számos elismerés, verseny, konferencia, kiállítás, pályázat, publikáció, szakdolgozat lett. Ez is alapul szolgált ahhoz, hogy ma a tanszék minden egyes oktatója magas szintű tudományos minősítéssel rendelkezik, és saját szakterületén sikereket ér el.

Ő maga több szakmai sporttörténeti értékű könyv, publikáció, kiadvány szerzője. Büszke arra, hogy 1980-ban elsők között védte meg doktori disszertációját a Magyar Testnevelési Főiskolán.

A fogyatékossággal élők életminőségének javítása – személyes érintettség miatt is – szívügye. Az intézmény vezetőinek és a tanszék oktatóinak támogatásával, valamint a hallgatók bevonásával olyan programok indultak el, amelyek alkalmasak a gyógypedagógus, a szociálpedagógus, rekreáció-szervező és egészségfejlesztő hallgatók, és főleg a tanítójelöltek felkészítésére, a velük való foglalkozásra a célcsoport fejlesztésében.

Az Universitas Diák Sportegyesület segítségével a hallgatókat is bekapcsolja a városi és megyei fogyatékkal élők sportegyesületeinek munkájába. A hétfői és szombati sportfoglalkozásokon a segítőkkel együtt mintegy 30–50 fiatal és ma már idősebb fogyatékos „sportoló" vesz részt – nagy örömmel és lelkesen.

Laci bácsi sportolói és sportvezetői pályafutásával is példát mutatott. Ma is rendszeresen ott látjuk a tornacsarnokban vagy a kis tornateremben, vezeti a "Szépkorúak tornáját", kondicionál, kosarazik, súlyzókat emel. Szereti az intézményét, ahol 1956-ban eredeti diplomáját is szerezte, jól érzi magát kollégái, volt tanítványai körében. Munkáját ma is nagy lendülettel, szeretettel, lelkiismeretesen és önzetlenül végzi. Lelkével, szívével vezet, csak figyeljünk rá!

Pályafutása során számos díjjal és kitüntetéssel jutalmazták, ezek közül az alábbiak legjelentősebbek:

Testnevelés és sport kiváló dolgozója (1972)
Magyar Köztársaság Sportjáért arany fokozata (1994)
Apáczai Emlékplakett (1994)
Bauer Rudolf Megyei Sportdíj (1995)
Szent László Érem Díj (1997)
Magyar Egyetemi-Főiskolai Sportszövetség Aranyérme (1997)
Győr-Moson-Sopron Megye Szolgálatáért Díj Sport tagozat (2008)

Nagy Mónika
NYME - AK

„A FENNTARTHATÓSÁG PEDAGÓGIÁJA" KONFERENCIA AZ APÁCZAIN

„Egyet kell értenünk abban, hogy változásokra van szükség. Ma már nem elég javítgatni egy rosszul felállított társadalmi-gazdasági keretrendszert, hanem azt a fenntarthatóság elvei szerint újra kell alkotni. A legfontosabb változásnak szemléletünkben és értékítéletünkben kell bekövetkeznie.

Ma még úgy véljük, hogy erőnk, boldogulásunk a pénztől, a technikától származik. Növekedni szeretnénk, több pénzt, több technikát akarunk, hogy megoldjuk azt, amit a pénz és a technika megszerzése közben problémaként hátrahagytunk. Ma már látnunk kell, hogy a még több, a még nagyobb hajszolása zsákutca. Sorsunk a társadalomhoz és a természethez köt bennünket. A társadalom boldogulásának az alapja pedig a hit, a kölcsönös szeretet, a nagylelkűség, egymás tisztelete és megbecsülése, az egymással és a társadalom intézményeivel szemben tanúsított bizalom, az egyén boldogsága és megelégedettsége."

(Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács)

A 2013-as év fája, a házi berkenye ültetése

Tudományos konferenciát és tanártovábbképzést tartott 2013. április 5–6-án a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar Neveléstudományi Intézetének Pedagógia Tanszéke és az Élet Fája Nonprofit Kft.

A konferencia egy nagyszabású városi rendezvény, a Fenntarthatóság Akadémiájának keretein belül valósult meg, melynek Magyarországon elsőként Győr adott otthont. Az Akadémia részeként 2013. március 5–14-ig tekinthették meg az érdeklődők az ETO PARK Élményközpontban, a „Tükörben a világ"elnevezésű interaktív kiállítást, ahol a látogatók ötleteket kaphattak arra vonatkozóan, hogyan élhetnek boldogan anélkül, hogy mindennapi tevékenységükkel a bolygó túlélését és embertársaik életminőségét veszélyeztetnék. A kiállítás a konkrét javaslatokon túl azt is sugallta, hogy nem csupán a technológiai vívmányoktól kell várnunk a megoldást; a boldogság és harmónia érdekében sokszor mérlegre kell tennünk: mi is az, ami igazán fontos számunkra. Az együttműködés keretében a „Tükörben a világ" kiállítás játékos tárlatvezetéseit a feladatokra előzetesen felkészített tanító szakos hallgatók végezték, az Élet Fája Nonprofit Kft. önkénteseivel.

A Fenntarthatóság pedagógiája címet viselő konferencia célja az volt, hogy elősegítse a környezettudatos szemléletmód és életvitel kialakulását a mindennapi életben, valamint bemutassa a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés területén kifejtett tevékenységek hazai és nemzetközi eredményeit, az oktatásban megvalósuló „jó gyakorlatokat", továbbá megfogalmazza az előttünk álló lényeges célkitűzéseket és feladatokat.

A konferencia első napján Dr. Poór Zoltán intézetigazgató köszöntőjét követően egy élő skype-os kapcsolással sikerült Dr. László Ervin professzor urat megszólítanunk, aki a rendszerek szerepéről, a rendszerben való gondolkodás szükségességéről beszélt elgondolkodtató előadásában. Dr. Szabó Péter egyetemi docens, dékán úr „Gaia gyermekei" címmel mutatta be azokat a problémaköröket és kérdéseket, melyekre a XXI. században igyekszünk választ találni a különböző tudományterületek összefogásával. Ezt követően a művészet eszközeivel Borbély Károly festőművész, docens úr tartott egy nagyon izgalmas előadást: „Az emberi minőségek fenntarthatósága" címmel, végül a plenáris ülés zárásaként Dr. Varga Attila az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet főmunkatársa „Nemzetközi és hazai trendek a fenntarthatóság pedagógiájában" című előadásában részletezte a fenntarthatóságra nevelés aktuális kérdéseit.

A délelőtt záró eseményeként közösen ültettük el a főépület udvarán az Év fáját – egy házi berkenyét - melyet a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. adományozott a karnak. A délutáni programok négy szekcióban zajlottak az alábbi témakörökben: Fenntarthatóságra nevelés az erdei iskolában, Ökoiskolák a fenntarthatóságért – Jó gyakorlatok az oktatásban, Civil szervezetek a fenntarthatóságra nevelésben, Fenntarthatóságra nevelés – erkölcsi nevelés. A tartalmas szakmai előadások érintették a civil szervezetek és a közoktatás, illetve a felsőoktatás intézményeinek kapcsolódási lehetőségeit, kitértek a fenntarthatóságra nevelés aktuális problémáira, részletezték az „öko iskolává" válás szükséges lépéseit, továbbá betekintést engedtek az erdei iskolák környezeti nevelési gyakorlatába.

Szombaton a konferencia az ETO PARK Élménycentrumban folytatódott a „Tükörben a világ" elenvezésű kiállításon.

Dr. Herczog Mária CSc, egyetemi docens, tudományos főmunkatárs Örömteli gyermekkor a legjobb befektetés című előadásában beszélt azokról a szempontokról és fontos értékekről, melyek a mai gyerekek nevelésében igen lényeges szerepet kapnak, továbbá Dr. Victor András a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület tiszteletbeli elnöke Rendszer-gondolkodás címmel irányította rá a figyelmet a környezeti összefüggések jelentőségére. Ezután Dr. Vida Gábor biológus, genetikus, ökológus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja foglalta össze a kiállítás kapcsán a fenntarthatósággal kapcsolatos gondolatait.

Kövecsesné dr. Gősi Viktória
NYME-AK

KÁRPÁT-MEDENCEI EGYETEMI LELKÉSZEK TALÁLKOZTAK SZOMBATHELYEN

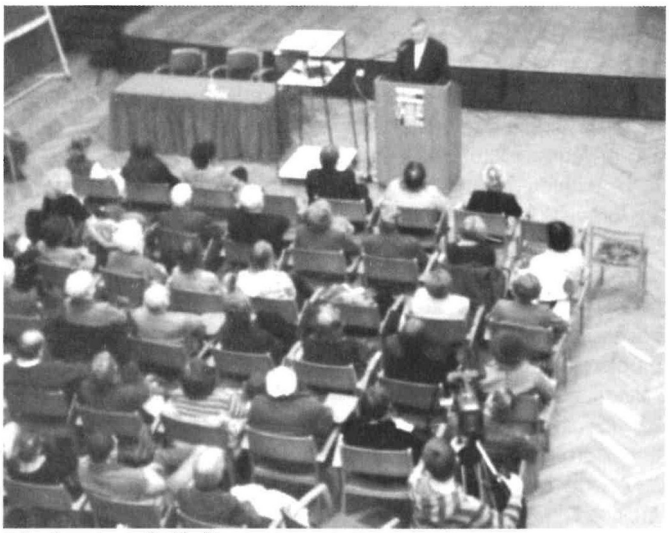

A konferencia egyik előadása

A Szombathelyi Katolikus Egyetemi Lelkészség szervezte a XIX. Egyetemi Pasztorációs Konferenciát *Hittel az egyetemen* címmel. A Kárpát-medencében szolgáló egyetemi lelkészeknek szóló konferenciára április 4 és 6 között került sor Szombathelyen a Martineum Felnőttképző Akadémián. A rendezvény fő témáját a Katolikus Egyház tematikus éve adta, amit az egyetemen végzett szolgálathoz igyekeztek a résztvevő lelkészek aktualizálni. Ebből adódott a konferencia címe is: *Hittel az egyetemen.* Az előadók többször is hangsúlyozták: „A Hit Éve ajándék és lehetőség".

A találkozó a keresztény hit biztos ismeretében, az abban való megerősödésben és a hitközvetítés speciális lehetőségeinek megismerésében kívánt segíteni. Lehetőséget biztosított a lelki töltekezésre és a továbbképzésre is. Céljaként négy területet jelölt meg:

1. A Kárpát-medence területén tevékenykedő egyetemi lelkészek számára továbbképzési és találkozási lehetőség biztosítása.

2. Az információcsere megkönnyítése, ötletek, tapasztalatok, módszerek megosztása.

3. Közös gondolkodás e sajátos lelkipásztori terület helyzetéről, változásairól, lehetőségeiről.

4. A jelenlévők megerősítése, bátorítása a kitartó munkára e missziós területen, az egyetemi pasztorációban.

A vallási tudatlanság a szegénység egy új, nagyon súlyos formájaként jelenik meg a világunkban. Sok esetben ez a „szegénység" érinti magukat az egyetemi lelkészségekhez tartozókat, vallásukat gyakorló egyetemistákat is. A *Hittel az egyetemen* mottóval megrendezett konferencián többször szóba került (előnyeivel és nehézségeivel) az a közeg, ahol magát a szolgálatot végzik a lelkészek. Az egyetemi élet különösképpen is missziós terület. A személytől személyig tartó kapcsolatok által kézről kézre adhatjuk a fiatalokat, szívtől szívig működő, nagyon személyes pasztorációban lehet csak közösségeket építeni. Hiteles létünk nagyobb jelentőségű, mint programjaink. Munkánkhoz életfogytig tartó tanulás kell, ez erőfeszítés és sok munka. A legnagyobb feladat: meg kell tanulnunk megszólítani az egyetemistákat úgy, hogy közben a hirdetett hittartalom ne sérüljön. A konferencia résztvevői mindenekelőtt a témát ajándéknak és lehetőségnek látták, amely a saját személyes hitük megerősödését is szolgálta.

A Savaria Egyetemi Központ Szombathelyi Katolikus Egyetemi Lelkészsége tavaszi félévi másik jelentős rendezvénye egy több szemeszter óta tartó nyilvános előadássorozat, amely immár megtölti az intézmény Dísztermét. Az idei félév első előadását Dr. Veres András megyéspüspök tartotta.

Az előadássorozat az őszi félév programjainak folytatása, hiszen – ahogy azt Dr. Németh Norbert egyetemi lelkésztől a hétfői előadás előtt megtudtuk – II. János Pál pápa a test teológiájáról szóló tanítása olyannyira nagy és aktuális téma, hogy nem foglalható össze egy–két alkalommal. Formabontó sorozatként jellemezte az egyetemi lelkész II. János Pál 129 beszédből álló katekézis sorozatát, amely az előadások alapjául szolgált, és amellyel az 1968-as szexuális forradalom által felvetett kérdésekre felelt. Újszerűségét az jelenti, hogy segítségével az egyház kellő önvizsgálattal, önkritikával (szembenézve korábbi testellenes gondolataival is) érdemi válaszokat kíván adni olyan súlyos kérdésekre, mint például az abortusz vagy az eutanázia. II. János Pál katekézis sorozatának fókuszában az áll, hogy nem csupán az emberi lélek tükrözi vissza Isten képmását, hanem a test is.

Dr. Veres András: *Mit ér az ember? – A katolikus egyház bioetikai tanítása* című előadását szemléletes példával kezdte: egy amerikai tudós számításai szerint az ember mindössze pár dollárt ér, hiszen csontjainak mésztartalma csak egy kisebb szoba kimeszelésére elegendő, néhány kávéskanálnyi só található a szervezetében, de vértestecskéinek vastartalmából sem futja többre néhány gombostű elkészítéséhez elegendő anyagnál. Az emberi élet keresztény szemléletét jelenleg nemcsak Amerika, hanem az Európai Unió is elutasítja, jó példa erre a portugál abortusztörvény liberalizációjának elfogadása utáni egyik reakció, amely szerint az ország e döntéssel – az emberi élet kioltásával – lépett be a 21. századba. A megyéspüspök II. János Pál megfogalmazásával élt, amikor kijelentette: napjainkban a halál kultúrájának diadalmaskodását tapasztaljuk. Úgy vélekedett, egy társadalom erkölcsi állapotának lakmuszpapírja az, ahogy az élethez viszonyul. Nem véletlen a kontinensen tapasztalható drasztikus népességfogyás vagy a szolidaritás hiánya, ha az emberi élet egyedül materiális szinten érték. A jelenkor legnagyobb problémája, hogy visszaszorult az istenfélelem, ez pedig az ember iránti tiszteletet is aláásta. Bizonyos értelemben Noé korát éljük, amikor az erőszak és a gyilkosságok megsokasodtak a társadalomban. De el kell-e jutnunk egy újabb vízözönig, ami „nagytakarítást" végez majd? – tette fel a kérdést az előadó.

Az ember élete azért érinthetetlen, mert az ember személy – mutatott rá dr. Veres András. Alapvetés, hogy a létet és az életet kapjuk, valamint továbbadjuk, de nem teremtjük. Isten pedig elvárja az élethez való felelős viszonyulást. A Biblia szerint az embernek joga van az élethez a fogantatástól az élet természetes befejezéséig. A biológiai élet sérthetetlensége pedig előfeltétele a személy sérthetetlenségének. Ám az élet – hangsúlyozta a püspök – nem helyezhető minden fölé, hanem az üdvösség szolgálatába kell állítani. Az emberi élet keresztény értékrendjének alapját a hit adja meg, ez ad tartós alapot az erkölcsnek. Csakhogy a keresztények mostanra egyedül maradtak az élet védelmezésében – mondta dr. Veres András.

A katolikus egyház a fentiek okán az esemény utáni tabletta használatát és az abortuszt a legnagyobb bűnök egyikének tartja. A mesterséges megtermékenyítés megengedhető, de nem azért, hogy segítségével kiiktassák a testi kapcsolatot, mert akkor nem a terméketlenséget gyógyítják, ráadásul sérülnek a házastársak is, hiszen a testi találkozás egyúttal a lelkek találkozása is. A katolikus egyház véleménye szerint a lombikbébiprogram sem gyógyítás, itt is igaz, hogy a programban részt vevő párok megfosztják magukat a testi–lelki találkozás értékétől. (Dr. Veres András a NaPro technológiát ajánlotta a sterilitás gyógyítására, amelyet már Magyarországon is

alkalmaznak.) A génsebészettel kapcsolatban elhangzott: egy hívő ember számára elfogadhatatlan, ha segítségével nem a betegségeket gyógyítják, hanem például fajnemesítésre használják. A klónozás tilos, a transzplantáció csupán regenerálódó vagy kettős szervek esetében alternatíva. Az eutanázia okán – bár jogos a betegek igénye a szenvedés csillapítására – mesterségesen kioltják az emberi életet. Az emberhez méltó halál a katolikus tanítások szerint a természetes halál, ami az agyműködés megszűnésével áll be.

Martinus – Kleinhappel Miklós Fotó: Gaspari Gábor
NYME-SEK

25 ÉVES A SZÖKŐS NÉPTÁNCEGYÜTTES

Idén ünnepelte megalakulásának huszonötödik jubileumát a Savaria Egyetemi Központ Szökős Néptáncegyüttese. Ez alkalomból április 6-án a táncosok fiatal és „öreg" nemzedéke nagyszabású kétrészes gálaműsort adott a szombathelyi MMIK-ban, megelevenítve az utóbbi évek és a korábbi évtizedek legsikeresebb produkcióit.

A szombathelyi Szökős Néptáncegyüttes a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ együtteseként működik. Tagjai az egyetem jelenlegi és egykori hallgatói, valamint más szombathelyi és vas megyei fiatalok. Céljuk a Kárpát-medencei magyar táncfolklór, és az ahhoz kapcsolódó hagyományok megismerése és továbbéltetése, valamint színpadi bemutatása, egy mindezek köré szerveződő, összetartó, ugyanakkor bárki számára nyitott közösségben.

Az együttes műsora a különféle néprajzi területek tánchagyományának autentikus tolmácsolására épül, emellett táncszínházi darabok gazdagítják a repertoárt. A táncosok évről-évre bemutatkoznak az egyetem ünnepségein, valamint a város és a megye kulturális eseményein (pl. Tánc Világnapja, Velemi Gesztenyeünnep, Vasi Múzeumfalu rendezvényei), és rendszeres résztvevői a régió szakmai találkozóinak is (Gencsi Söprű Néptáncfesztivál, Nyugat-magyarországi Néptáncantológia). 2012-ben a XVIII. Lajtha László Koreográfiai versenyen és az XVIII. Bakony Néptáncfesztiválon is színpadra léptek, ahol II. és III. helyezést, valamint különdíjat és szólista díjat nyertek el. A határokon túl a közelmúltban Ausztriában, valamint Bosznia-Hercegovinában léptek közönség elé, ahol tíz ország együttesei között nívódíjjal jutalmazták produkciójukat.

A Szökős Néptáncegyüttes előadása

A 25 év azzal kezdődött, amikor Besenyő Tibor és Gerlecz László (aranysarkantyús táncos, a Népművészet Ifjú Mestere) az 1987/88-as tanévben, Kőszegen táncegyüttest alapított, amely néhány év múltán Szombathelyre „költözve" a megye meghatározó népművészeti műhelyévé vált. Az egykori HEMO-ban, majd a Berzsenyi Dániel Főiskolán, s ma már a Savaria Egyetemi Központban működő együttes legjelentősebb szakmai sikereit a körmendi Lajtha László Koreográfiai Versenyeken és a Balatonföldvári Néptáncfesztiválokon érte el, s a táncosok emellett külföldi meghívásoknak is eleget tettek, megismertetve a magyar folklór gazdagságát Európa tíz országának közönségével.

Az önálló esttel való előrukkolást azonban nem csupán a negyedszázados fordulópont teszi időszerűvé. A Szökős ugyanis a közelmúltban igen aktívan vette ki a részét a régió néptáncos életéből – Gaspari Gábor együttesvezető és Molnár Péter művészeti vezető (örökös aranysarkantyús, a Népművészet Ifjú Mestere) több hazai és külföldi fesztiválról is díjakkal hozta haza a táncosokat. Így az együttes számára az emlékezés mellett a számadásra is alkalmat kínált a jubileum. Az első műsorrészt ennek jegyében a jelenlegi tánckar prezentálta, összegezve az elmúlt években elvégzett hagyományápoló és feldolgozó munka eredményeit. A Mezőföld, Nógrád, Bodrogköz, Szilágyság és a Küküllő-vidék tánchagyományait felvonultató folklórműsorban dramatikus és táncszínházi megoldások is helyet kaptak. A közönség tanúja lehetett a szerelmi mágia bevetése mellett az alaposan megleckéztetett kajtár pap történetének, s a Tóték örkényi humort idéző táncos adaptációjának is.

A fiatal generáció mellett a „veteránok" is gőzerővel készültek a jubileumra. A második műsorrész az ő színpadra lépésükkel volt teljes. Előadták az egykor a budapesti Néptáncantológiát is megjárt mezőmadarasi táncukat, s megelevenedtek a régi Szökős-tagok „legkedvesebb mezőségi táncai" is, melyeket Gerlecz László egykori együttesvezető saját erdélyi gyűjtései nyomán állított színpadra. Szintén a második műsorrészben kedves meglepetésként csalt mosolyt a közönség arcára a „Ki fia-borja?" című összeállítás, melyben a Szökős család táncolt: apukák, anyukák, lányaik és fiaik. Természetesen a szűkebb haza, Vas megye táncai is megjelent a gálaesten, több generáció szólótáncosainak közös előadásában.

A tánchoz való muzsikát a rendezvényen a Szökős egykori állandó kísérőzenekara, a Jurta szolgáltatta, Horváth Attila vezetésével.

Az est ünnepélyességét emelte Hende Csaba honvédelmi miniszter, valamint Horváthné Dr. Molnár Katalin a Savaria Egyetemi Központ elnök-dékánjának ünnepi köszöntője is. A műsor végén Dr. Puskás Tivadar polgármester és Dr. Kun László megyei főjegyző díszokleveleket adott át az együttesnek.

Repertoár:

Bognár József: Tóték tánca – tisztelet Örkény Istvánnak (táncszínház), Gaspari Gábor: Táncok Észak-Mezőségből, Molnár Péter: Bodrogközi férfitáncok, Molnár Péter: „Ha úgy akarad, hagy szeressen" – Küküllő menti táncok, Molnár Péter: Huncut mese, (táncszínház), Molnár Péter: Kanászoké, béreseké – mezőföldi táncok, Molnár Péter: A kajtár pap (táncszínház), Molnár Péter: "Ha bemegyek a rimóci kocsmába".

(Szökős)

NEMZETKÖZI BIOLÓGAI KUTATÁSOK A TERMÉSZETTUDOMÁNYI KARON

Szűts Tamás, a Savaria Egyetemi Központ Állattani Intézeti Tanszékének munkatársa, egyetlen magyarként dolgozott abban a nemzetközi kutatócsoportban, ami olyan pókfajokat vizsgált, melyek a biológusok előtt eddig ismeretlenek voltak. Munkájuk eredménye egy új póknem leírása és új fajok felfedezése. A Természettudományi Kar Biológia Intézete több nemzetközi kutatási programban vesz részt, melyekbe egyetemi hallgatók is bekapcsolódhatnak.

Az új pókfajok elnevezése első hallásra meglepő, ugyanis két zenész: Lou Reed és Elvis Presley lett a névadójuk. S hogy miért e két zenész nevét kapták a fajok? A bikapók neve angolul velvet spider, azaz bársonypók, hiszen legtöbbjük sötét színű, bársonyos csillogású. Ha földalatti – underground – életmódjukat is figyelembe vesszük, adja magát az 1960-as években The Velvet Underground néven alapított amerikai rockzenekar. Az együttes első énekese 1963-tól szólókarrierje kezdetét megelőző évig, 1970-ig Lou Reed volt, ezért kapta az új faj a Loureedia nevet.

A Paradonea presleyi faj névadója sem véletlenül a Király. Elvist sokszor örökítették meg fekete bársonyra készült festményeken, illetve ezt a fajt a szakemberek csupán a sötét alapon fehér csíkozású hím egyedekről ismerik. Ilyen „rabruhát" viselt Elvis a Jailhouse Rock című dalához készült klipben.

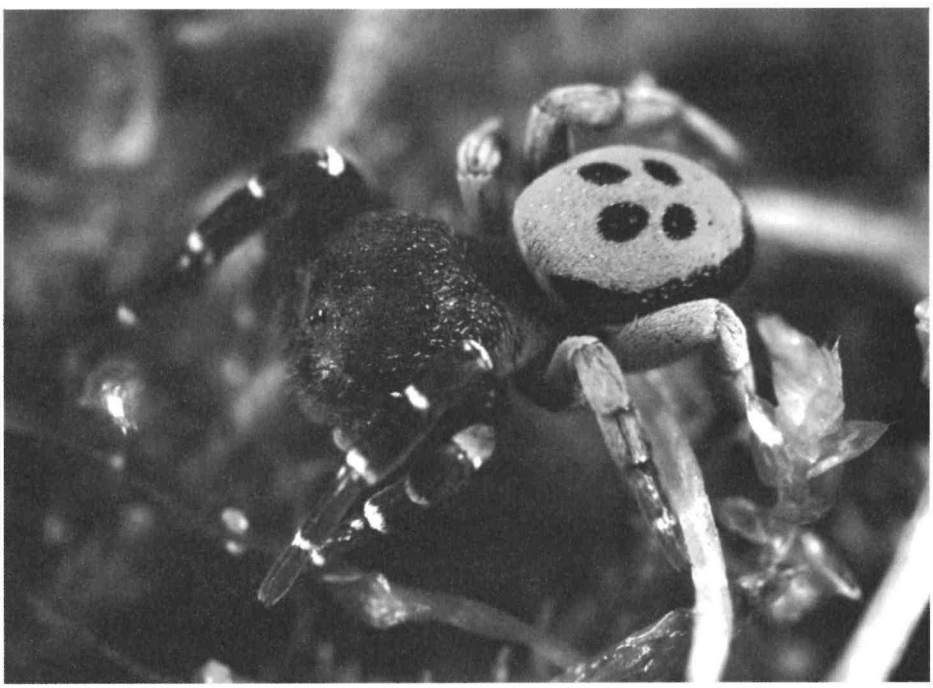

Az újonnan felfedezett pókfajta

„A bikapókok Európa talán legszebb pókjai, elég csupán a díszes hímre gondolni, így érthető, hogy már a 18. században felfedezték őket – mondja Szűts Tamás. – Magyarul azért hívják bikapókoknak ezeket az állatokat, mert ha a hím egyedet megzavarják, akkor az feltűnő vöröses potrohát felmereszti, míg a nagy feji résszel bíró előtestét bikaszerűen leszegi."

Szűts Tamás úgy fogalmaz, hogy a bikapókok esztétikus megjelenése nem újdonság azok számára, aki pókokkal akár csak egyetemi alapképzésben találkoznak. A Gerald Durell korfui emlékiratait jól ismerők előtt a nőstény utódgondozása – nevezetesen az, hogy elpusztulása után a kispókok első tápláléka lesz – jól ismert. Azt azonban, már kevesebben tudják, hogy közöttük találhatóak a leginkább együttműködő pókfajok.

„Társas fajaik nagy számban fordulnak elő a trópusi Afrika és Ázsia területein, ahol feltűnő kolóniákat alkotnak, szinte mákként pettyezik a tájat. Ezek a közösségek együtt vadászó, utódokat nevelő közösségek százaiból állnak. E szociális pókfajok biológiáját és ökológiáját már számos, nemzetközi viszonylatban mérföldkőnek tekinthető publikáció tárta fel. Ezzel szemben a többi bikapókfajról alig tudunk valamit. Ennek az lehet az oka, hogy életmódjuk rejtőzködő és életük nagy részét a szövedékeikben, illetve földalatti tárnáikban töltik."

A munka eredményeképp most elkészült 155 oldalas alapozó monográfia kiemelkedő jelentőségű, segítségével egy újabb lépést tehetnek azok a kutatók, akik az egyelőre nem eldönthető fajú pókokkal foglalkoznak; a bikapókok legkevésbé ismert csoportjai a Mediterráneumban, illetve Dél-Afrikában fordulnak elő, ezek további vizsgálatát a monográfia nagyban megkönnyíti. Az eredmények jelentőségét az is mutatja, hogy azok a fajok világadatbázisába, illetve nemzetközi morfológiai és genetikai adatbázisokba is azonnal bekerültek.

„Holland, amerikai, dán, cseh, iráni kutatótársaimmal együtt az Európai Unió által finanszírozott nemzetközi kutatócsoportban egyedüli magyarként dolgoztam. Az én feladatom a fotóknak, az illusztrációk egy részének, a preparátumok és a vázlatos előtest ábrák elkészítése volt" – avat be a részletekbe Szűts Tamás.

A csoport minden tagja önállóan foglalkozott már a bikapókok kutatásával, a cseh szakember például nemrég írt le egy új fajt. A projekt vezetője, Jeremy Miller volt, mellette Charles Griswold a legrégebbi motoros a témában, Szűts Tamás Kaliforniában

posztdoktori kutatás keretében dolgozott velük korábban, ennek következtében jött létre az újabb együttműködés.

„A csoport először egy hatalmas alaktani képgyűjteményt készített el, dokumentálva a bikapókok főbb csoportjainak anatómiáját. Ebben színes portréképek és a pókok selyemkészítéséhez használt szövőcsévéiről készült, az ízeltlábúak kutatásában új horizontokat megnyitó szkenning elektronmikroszkópos felvételek egyaránt voltak; utóbbiak segítségével a rendszerezésben fontos, szabad szemmel nem vagy alig látható részleteket is könnyen lehet vizsgálni. Giovanni Maki, a San Franciscó-i rajzművész pedig a hím párzószervrajzokat készítette el. A kutatásban DNS szekvenciákat is használtunk a bikapókok evolúciójának felderítéséhez, többek között megerősítve azt is, hogy az egyik különösen rejtélyes faj egy új nembe tartozik."

Szűts Tamás csaknem húsz éve foglalkozik állatok megfigyelésével, fotózásával, rajzolásával, begyűjtésével és tartásával.

„Közönnyel viseltetek a növények iránt, míg az állatok nagyon megfognak. Ez a biológusok számára furcsa érdeklődés vezetett a ragadozó életmódú állatok felé: a pókok, néhány éves hobbimadarászat után keltették fel az érdeklődésemet. Mégpedig azért, mert az egyetlen nagy fajszámú ízeltlábú csoportról van szó, melynek tagjai kivétel nélkül ragadozók. Így a növények ismerete nélkül is remekül kutathatóak."

A szakember biológiai tanulmányait Szegeden végezte. 1999-ben ökológus ágazatú biológus diplomát, 2004-ben tudományos minősítést szerzett. Hatéves külföldi tartózkodás után, Kaliforniából tért haza Magyarországra, jelenleg a Savaria Egyetemi Központ Állattani Intézeti Tanszékén dolgozik. Kutatásait Szombathelyen is szeretné folytatni. Ehhez minden lehetőség adott, például az, hogy a hazánkban található néhány szkenning elektronmikroszkóp közül az egyik a tanszék eszközparkját gyarapítja. S az sem elhanyagolható tény, hogy a tanszéki szakemberek között található Magyarország egyik szenior pókásza, Dr. Szinetár Csaba, aki a Szombathelyi Arachnológiai Tudományos Műhely vezetője.

A Magyarországon előforduló bikapókfajokról utoljára 2010-ben jelent meg tanulmány Kovács Gábor, Szinetár Csaba és Török Tamás tollából – utóbbi kettő az egyetemi központ oktatója – a SEK Tudományos Közleményei 17. Természettudományok 12 címet viselő kötetében. Ebből kiderül: a jelenlegi ismeretek szerint az országban két bikapókfaj található (a legutóbbit 2008-ban azonosították). Ahogy Európában, úgy hazánkban is a bikapókok természetvédelmi és ökológiai szempontból értékes, az ember által igénybe nem vett területeken élnek. Több országhoz hasonlóan Magyarországon is védettek.

A Természettudományi Kar Biológia Intézete több nemzetközi kutatási programban vesz részt, melyekbe egyetemi hallgatók is bekapcsolódnak. A kutatások legújabb eredményeiről több rangos nemzetközi tudományos folyóiratban is olvashattunk az utóbbi években. Az intézet tudományos tevékenysége a biológiai sokféleség megőrzését, a gyógyítást, a fenntartható élet biztosítását szolgálja – egészíti ki a fentieket Dr. Gyurácz József, a kar dékánja. A szombathelyi arachnológiai tudományos műhelynek a San Francisco-ban lévő Kaliforniai Tudományos Akadémiával, a világ egyik legnagyobb természettudományi múzeumával van élő kutatási kapcsolata. Amerikai, magyar és más nemzetek kutatóiból álló csoport a pókok evolúcióját kutatja, melynek keretében több Afrikában élő, eddig a tudomány számára ismeretlen, új pókfajt is felfedeztek. Idén Sao Tomé trópusi szigetére tervezett kutató-expedíció tagja lesz az arachnológiai műhely egyik oktatója. A gdanszki (Lengyelország) székhelyű Dél-Kelet-Európai Madárvonulás-kutatási Hálózat keretében folyó programban szombathelyi kutató részvételével a madárvonulás genetikai és környezeti szabályozását vizsgálják a természetes szelekció alaposabb megismerése céljából. A globális klímaváltozás és a növényfajok Kárpát-medencében történő elterjedése közötti összefüggéseket a helyi intézet, valamint a Kolozsváron, Bukarestben, Iassyban és Beregszászban működő egyetemek botanikusaiból álló kutatócsoport elemzi. A Biológia Intézet neurobiológiai kutatócsoportja az epilepszia gyógyszeres kezelése, az emberi agy működése, az idegsejtek közötti jelátvitel és jelfeldolgozás, valamint a megtervezett idegrendszeri hálózatok létrehozása területén ér el nemzetközileg is elismert eredményeket. Az idegtudományi kutatások egy részét az USA-ban, a Közép-floridai Egyetem Nanoidegtudományi Intézetének munkatársaival együtt végzik. A nagy múltú stockholmi orvosi egyetem Patológia Intézetével közösen sejttani kutatások folynak, melyekben a transzmembrán-fehérjék rendkívül sokoldalú szerepét és viselkedését tanulmányozzák. Az indiai Patialában működő egyetem Humánbiológia Tanszéke és a szombathelyi intézet közös antropológiai programjában együtt értékelik a gyermekek növekedésének vizsgálatából származó újabb adatokat. A grazi egyetem Ókortörténeti és Régészeti Tanszékével kiépített kapcsolat eredményeképp osztrák-magyar embertani kutatások indulhattak stájerországi ásatások anyagain.

Kleinhappel Miklós
NYME-SEK

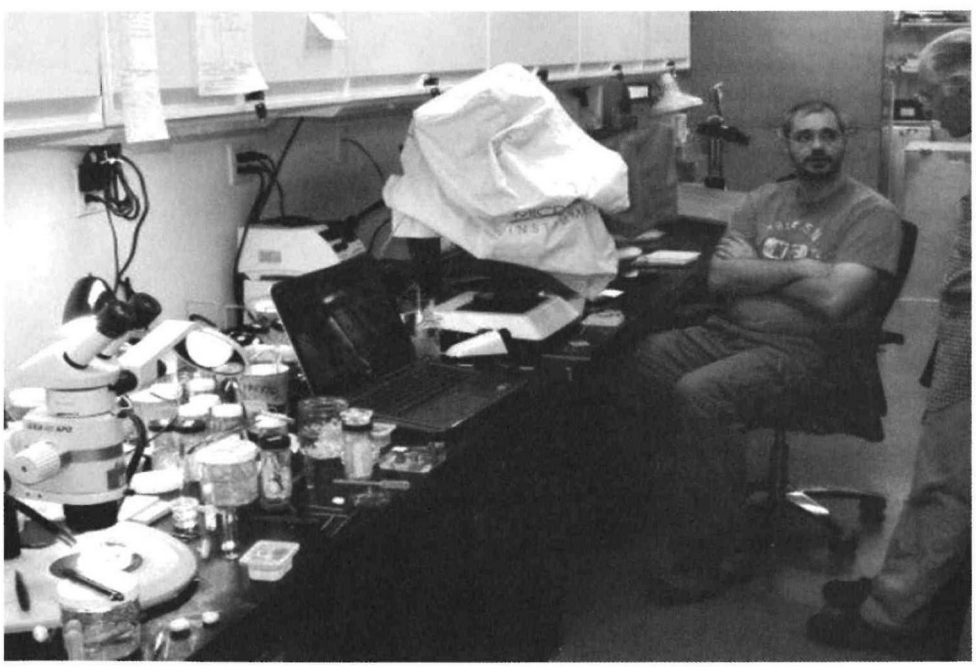

Szűts Tamás (balra) a laboratóriumban

„AKIKRE BÜSZKÉK LEHETÜNK"

Országos elismertséget hozott az OTDK a Benedek Karon

2013. április 3-5-ig a Kaposvári Egyetem Pedagógia Karán került megrendezésre a XXXI. OTDK 14. Tanulás- és Tanításmódszertani, Tudástechnológiai Szekciója. Két hallgatónk dolgozatát az Óvodapedagógia tagozat szakmai zsűrije helyezéssel jutalmazta. Varga Rita, II. éves óvodapedagógia szakos hallgatónk *„Hogyan látom én a világot? Az 5-7 éves gyermekek világképe a 21. században"* című pályamunkájával országos II. helyezést ért el. Témavezetője: Dr. Varga László, dékánhelyettes, egyetemi docens. „A gyermekek gondolkodásmódját és tudását az életkoruk sajátos jellemzői erősen befolyásolják. Ám azt, hogy milyen tapasztalataik vannak, milyen tudásanyagot halmoznak fel a világról, azt elsődlegesen a közvetlen környezetük határozza meg" - vallja a szerző a modernkor gyermeki világképét vizsgáló tudományos esszéjében. A technika csodáit - mint a televízió, az internet vagy a mobiltelefon funkcióit - mára az óvodáskorú gyermekek is meglepő biztonsággal sorolják. Ismerik, sőt különböző funkciókban akár kapcsolati, családi életkép funkciókban is képesek megjeleníteni. Ehhez kapcsolódik, és külön kiemeli a szerző napjaink egyik legismertebb virtuális közösségét a facebook-ot. „Kifejezetten az elsők között sorolták fel, amikor kérdeztem, mire lehet használni a gépet" – említi a dolgozat szerzője munkájában. „Ami talán még ennél is érdekesebb, hogy a saját módjukon nagyon is jól meg tudták magyarázni mi is az." Néhány ízelítő az óvodáskorú gyermekektől kapott válaszokból: „Ott lehet bejelölni ismerősöket és írni nekik." „Hát lehet képeket felrakni és bárkinek megmutatni. Anyu is felrakta, amikor Kőszegen kirándultunk, és meg tudta nézni a nagyi." „Egyszer anya a gépen facebook-ozott, apa meg a telefonján." Varga Rita írásában egy izgalmas világ, a gyermeki világ – technikai vívmányaink által életre keltett - modern bája elevenedik meg, mely fontos üzenetet hordoz a jövő kisgyermeknevelői és a kisgyermekes családok számára egyaránt.Kéry Anita, III. éves óvodapedagógia szakos hallgatónk *„Kéz a kézben - Az óvodás korú gyermekek kötődésrendszerének vizsgálata"* című dolgozatával országos III. helyezést ért el. Témavezetője: Dr. Zsubrits Attila, adjunktus. „Leendő óvodapedagógusként fontosnak tartom, hogy a kisgyerekek személyiségfejlődésében meghatározó szerepet játszó hatások közül a személyes kapcsolatok jelentőségéről minél pontosabb ismeretekkel rendelkezzem." – kezdi a szerző témaválasztásának indoklását. Kéry Anita tudományos pályamunkájában arra a kérdésre keresi a választ, hogy az óvodáskorú gyermekek érzelmi kapcsolatrendszerét milyen mennyiségi és tartalmi ismérvekkel jellemezhetjük mai tudásunk és ismereteink alapján? Kutatási célját a pszichológiai elméleti ismeretek áttekintésével, valamint az óvodáskorú gyermekekkel önállóan végzett rajzvizsgálatok eredményei alapján összegzi. A szerző monografikus témafelvetésében a következő tartalmi összefoglalást adja: „Dolgozatom első részében a korai kötődési elmélet legfontosabb alapismereteit mutatom be. Részletezem az elsődleges kötődés jelentőségét, az anya-gyermek kapcsolat fontosságát, a korai kötődési mintázatok különbségeit, a méhen belüli kötődés jelenségét, valamint a fejlődő gyermek kötődésrendszerének leglényegesebb sajátosságait. Külön fejezetben érintem az óvodáskorú gyermekek érzelmi kapcsolatainak főbb jellemzőit." A tanulmány második felében az általa végzett kutatás menetét és eredményeit ismerteti a szerző. „Az óvodásokkal végzett rajzvizsgálat és az ahhoz kapcsolódó kikérdezés során elsősorban az érdekel, hogy a gyermek kiket jelenít meg az érzelmileg meghatározó személyek között. Milyen sorrendben szerepelnek az egyének? Kit rajzol le először? Kihez ragaszkodik legerőteljesebben? Miért őt tartja a legfontosabbnak"- írja a szerző. Munkájában

Dr. Varga László és Varga Rita

Dr. Zsubrits Attila és Kéry Anita

„olyan további kérdésekre is választ kaphatunk, hogy a családtagok mellett megjelenik-e a rajzon az óvodapedagógus, vagy hogy a testvérekhez tartozás és a kortársakhoz tartozás között milyen hasonlóságok és különbségek állapíthatók meg"?

Az április 8-10-ig szintén Kaposvárott megrendezett 15. Társadalomtudományi Szekcióban Juhász Mariann, végzett szociálpedagógus hallgatónk a Szociológia IV. tagozatban: *„A HIV fertőzötteket érintő diszkrimináció"* című munkájával országos II. helyezést ért el. Témavezetője: Dr. Varga Szabolcs, egyetemi docens. „A HIV fertőzésről rengeteg egészségügyi tanulmány és kutatás készül az orvostudomány keretein belül, azonban a HIV szociális aspektusairól keveset beszélünk" – fejti ki véleményét a szerző. „Az érintetteket gyakran éri jogsérelem és hátrányos megkülönböztetés HIV pozitív státuszuk miatt. A társadalom és a népesség szemében - főleg hazánkban - az AIDS témája még mindig félelmeket és előítéleteket vált ki, amely sok esetben túlzott és alaptalan." A közmegítélés társadalmi áldozatairól beszél, amikor a passzív HIV betegek növekvő számának hivatkozásaihoz nyúl. Felhívja a figyelmet arra, hogy az egyes társadalmi csoportok és személyek morálisan elítélik, akár „büntetésnek" is tekintik a betegséget. Pedig a fertőzés sok esetben a morális normák megszegése nélkül anyáról magzatra vérátömlesztés útján, vagy heteroszexuális kapcsolatban is megtörténhet. Online kérdőíves vizsgálatában a szerző 7 fokozatú attitűdskálát használ a társadalmi közmegítélés meghatározásához, benne olyan nem mindennapi megközelítésekkel, mint a betegség elfogadása a párkapcsolatban, az AIDS betegek elmagányosodása, foglalkoztatási esélyei, vagy akár a betegség reális veszélyeinek detektálása. Juhász Mariann pályamunkája érvek kontra ellenérvek rendezett egyvelege egy kiváló, napjaink társadalmát megosztó kérdéskörben. A hiteles kutatói-vizsgálói attitűd a szerző elkötelezettségét is mutatja a társadalmi befogadás jobbító szándéka irányába. Tóth Tímea, végzett szociálpedagógus hallgatónk a Szociális munka, szociálpolitika II. tagozatban a *„Dilemmák a hospice ellátásban - Elhárított kézfogás?"* című pályaművével a zsűri különdíját nyerte el. Témavezetője: Dr. Závoti Józsefné PhD, egyetemi docens. „Témaválasztásom elsődleges indoka személyes involváltságom – mondja a szerző. „Egy gyermekkoromban történt családi tragédia kellő indokot szolgáltatott számomra ahhoz, hogy érdeklődésemet a halál pszichológiai vonatkozásainak vizsgálata felé fordítsam." A téma iránt elkötelezett fiatal kutató egy újabb – társadalmat megosztó – dilemmát vizsgál. Képletesen, ugyanakkor kifejező módon használja az „elhárított kézfogást" pályamunkájában, melyben a társadalom, mikroközösségek reményvesztettségét mutatja. „Sajnos gyakori eset, hogy az arctalan tömeg, vagyis a mások problémája, melyről itt-ott hallunk, pillanatok alatt a saját problémánkká lesz, például egy súlyos daganatos betegség formájában"- írja és hívja fel a figyelmet a „hárítás – korszellemből is adódó" társadalmi aspektusaira. Kutatásában neves szakembereket kérdez az adott témában, és keresi a választ a szociálpedagógus szakmai beállítódásaira. A képzés szükségszerű jelenlétét sürgeti a professzionális segítői attitűdök téma iránti fogékonyságának kialakulása, fejlesztése céljából. Dr. Varga László a Benedek Elek Pedagógiai Kar tudományos és külügyi dékánhelyettese, egyben a Kari Tudományos Diákköri Tanács elnöke szívből gratulált a legnívósabb hazai hallgatói tudományos tanácskozás, a Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kara által megrendezett XXXI. OTDK Konferencia sikereihez. Kollégáink és a hallgatóink véleménye alapján is a szekciókat szakmai és kulturális tekintetben egyaránt példamutató módon szervezték meg a kaposvári kollégák. A konferencia maradandó élményt nyújtott minden résztvevő számára. Megtisztelő mindannyiunk számára, hogy a Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar oktatókkal, zsűritagokkal és összesen 10 hallgatóval csatlakozhatott a szekciók munkájához. A Kari Tudományos Diákköri Tanács, a kar vezetése és oktatói nevében minden résztvevő hallgatónak és témavezető oktatónak köszönettel tartozunk a felkészülés során tanúsított erőfeszítéseik és elkötelezett munkájuk iránt. A kiváló, egyben országos elismerésnek örvendő eredményekhez pedig szívből gratulálunk!

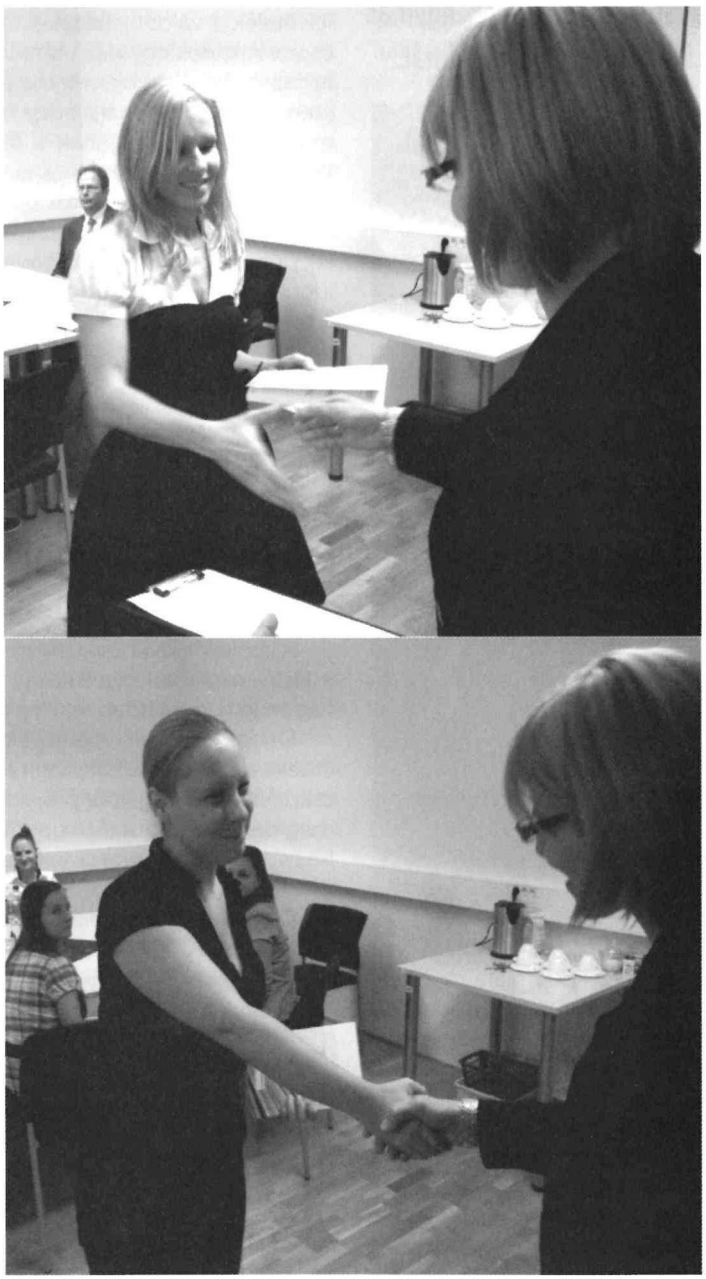

A szociálpedagógia szakos hallgatók átveszik az elismeréseket

Dr. Haász Sándor
NYME-BPK

A GEO-S HALLGATÓK KÖRPANORÁMÁJA AZ ORSZÁGALMÁRÓL

A fehérvári emlékév kapcsán a GEO-sok azt a feladatot kapták, hogy készítsenek az Országalmáról egy jó minőségű kör-panoráma felvétel, a felvételek egymás utáni lejátszásával pedig „körbeforgó" országalmát.

A GEO-sok munka közben

Ilyen felvételsorozat elkészítéséhez mindenekelőtt azt a feltételt kellett teljesíteni, hogy a felvételeket azonos távolságból és magasságból, a tárgy körül egyenletesen, egy kör kerületén elhelyezkedve készítsék el. További feltétel, hogy a fényképek elkészítésénél megfelelő időjárási körülmények legyenek: ne süssön a nap, ne legyen erős szél, szitáló eső. Az első, mint geometriai feltétel teljesítése egyértelműen geodéziai feladat, ezért kérte fel a székesfehérvári önkormányzat Geoinoformatikai Kart a projekt szakmai támogatásához.

A körbeforgó országalma az alábbi munkafolyamatok mentén valósult meg: készítői egy helyi koordináta-rendszert vettek fel, melynek origója az országalma, ennek középpontját (a kereszt tetején) egy szeggel fizikailag is kijelölték. Természetesen ezt úgy kellett megoldaniuk, hogy az országalma ne sérüljön. Kiszámították egy 11 méteres sugarú kör kerületén 10 fokonként elhelyezkedő 36 darab pont helyi rendszerű koordinátáit és azokat a terepen kitűzték.

Az első terepi feladat tehát a 36 darab pont kitűzése volt az országalma körül, ami 2013. március 7-én késő délután valósult meg. Vállalkozó kedvű, ügyes hallgatók (név szerint: Haáz Máté, Kiss Gergely, Mihály Máté) tűzték ki az Országalma körül azt az egyenletesen elhelyezkedő 36 pontot, amelyek a fényképfelvételek álláspontjai lettek. A helyi rendszer origójához, a kereszt tetejéhez fel is kellett mászni, ami első ránézésre gyerekjátéknak tűnt, azonban a szobor alakjából adódóan eléggé körülményes volt. Szerencsére sikerült feljutni a tetejére, s ott egy kartonlapba szúrt szeget felragasztani. Közben az egyik vicces kedvű eladó azt kiabálta, hogy lopják a keresztet. Az biztos, hogy nem mindennapi látvány volt napsütéses délután országalmát mászni. Ez persze még nem volt elég, hiszen a prizmát is oda kellett tartani a távolságméréshez.

Előzőleg a TC1800 mérőállomás memóriájába vitték át a helyi rendszerben számított koordinátákat. Kijelöltek egy alkalmas álláspontot, amit az origóra mért távolság alapján a helyi rendszerben meghatároztak. Innen történt polárisan a pontok kitűzése a mérőállomás beépített programjával. Lehet mondani, rutinfeladat, mégis egyedi és élvezetes volt.

2013. március 11-én délután került sor a „második lépcsőre", a fényképek elkészítésére. A cél röviden az volt, hogy a korábban kitűzött 36 álláspontón ugyanazon magasságból készüljenek felvételek a város jelképéről. A felvételekből egy „képsor" állt össze. A képek egymás utáni vetítésével pedig az Országalma azt az illúziót keltette, mintha a tengelye körül forogna. Fontos szempont volt tehát, hogy néhány mm-en belül azonos magasságból készüljenek a felvételek, különben „ugrálna" a vetítés. A szintén pontos és egyforma fényképezési távolságot a korábban kitűzött pontok biztosították.

A fényképezéshez öt Zeiss műszerállványt és kényszerközpontosítót használtak, hogy a pontraállások ne vegyenek el időt. A pontraállás után egy speciális - erre az alkalomra készített - esztergált középszerkezetet tettek fel, aminek magassága változtatható volt. Ez biztosította, hogy az ebben rögzített fényképezőgép magasságát pontosan be lehetett állítani egy szintezőműszer segítségével. A fényképezésnél az erős napsütés is gondot okozott. Ezért mindig árnyékból és úgy készültek a fényképek, hogy a képeken az országalma azonos tónusú legyen.

A munkában többen vettek részt, hiszen folyamatosan és gyorsan kellett pontra állni, a felszerelést mozgatni. A névsor: Dr. Busics György, Tóth Zoltán, Farkas Róbert, Kiss Attila, Dr. Engler Péter oktatók, valamint Hanó Péter, Haáz Máté hallgatók. Fotós: Kiss László volt.

A járókelők kíváncsian nézték, mit csinálnak az egyetemisták, a kisgyerekek az anyukájukat faggatták mi történik. Mindkét napon jó hangulatban telt el a mérés.

Összességében élményekben gazdag, tanulságos és érdekes munkát tudhat maga mögött a Geoinformatikai Kar kis csapata. Az országalma projekt életre szóló élményként marad meg bennük, és büszkén gondolnak a későbbiekben arra, hogy hozzájárulhattak városuk jelképének egyedi megörökítéséhez.

Dr. Busics György, Dr. Engler Péter, Kiss Gergely
NYME-GEO

A stáb

AZ APÁCZAI SZOCIÁLPEDAGÓGUS HALLGATÓI AZ EGYESÍTETT SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYBEN

A PricewaterhouseCoopers nemzetközi könyvvizsgáló és adószakértő cég 2012-ben pályázatot írt ki a társadalmi felelősségvállalás (CSR - Corporate Social Responsibility) tevékenység keretében olyan, alapvetően önkéntes munkán alapuló projektek támogatására, amely valamely hátrányos helyzetű társadalmi csoport társadalmi (re)integrációját tűzte ki célul. Az Apáczai Csere János Kar hallgatói erre a pályázatra nyújtották be tervüket, majd ez év februárjában immáron egyik nyerteseként kezdték meg a munkát. Dr. Simonik Péter főiskolai docens – a hallgatók felkérése alapján –, mint mentor vett részt a projekt előkészítésében.

Generációk egymás között

Szociálpedagógus hallgatóként (is) felismerték, hogy mekkora generációs szakadék tátong az idősebb és a fiatalabb korosztályok között, és mekkora gondot jelent az idősek elmagányosodása. Különösen igaz ez az idősvédelmi intézményekben élőkre, akiknek gyakran az egyetlen kapcsolatot a külvilággal az intézményben dolgozók jelentik. Ennek ismeretében az Apáczai Kar hallgatói az idősek otthonaiban élőket szerették volna projektjükkel megcélozni. Elképzelésükhöz partnert is találtak a győri Egyesített Szociális Intézmény idősek otthonaiban dolgozó szociális szakemberek személyében, akik szívesen fogadták kezdeményezésüket.

A projekt két győri idősek otthonában indult meg egyetemi hallgatók (önkéntesek) részvételével, és három harmadéves hallgató vezetésével (Pintér Janka, Pausz Patrícia, Mokos Mónika). Az idős emberek a projekt keretében az önkéntesek segítségével megismerkednek a számítógép használatával (internet, e-mail, Skype), de közben lehetőségük nyílik a fiatalabb generáció egy tagjával is kapcsolatba kerülniük. Éppen ezért az egymástól tanulás a másik nagyon fontos alapeleme a munkának, hiszen a fiatalok ezen beszélgetések során közelebb kerülhetnek az idős emberekhez, s ez a kapcsolat az idősek hosszú évek alatt összegyűjtött tapasztalatainak átadására is kiválóan alkalmas.

Az informatikai eszközöket a pályázat kiírója biztosítja, és a képzéseket heti két alkalommal tartják a két intézményben.

Szociális Képzési Intézet
NYME-AK

A TURIZMUS ÍZEI – NEMZETKÖZI TURIZMUS KONFERENCIA AZ APÁCZAIN

2013. április 12-én immár ötödik alkalommal rendezték meg a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karán a Nemzetközi Turizmus Konferenciát.

A konferencia délelőtti plenáris előadásán a szakma jeles képviselői adtak elő.

Elsőként a Nemzetgazdasági Minisztérium Turisztikáért felelős főosztályának vezetője, Dr. Nemes Andrea mutatta be a turizmus nemzetközi és magyarországi trendjének alakulását. Beszélt napjaink kihívásairól, Magyarország turizmusának versenyképességéről, a Nemzeti Turizmusfejlesztési Koncepcióról, valamint bemutatta a SZÉP Kártya jelentőségét az ágazatban.

Majd Dr. Gundel János a BGF Főiskolai Tanára tartott élményszerű előadást *Régiók és ízek* címmel.

Nagyváradi Katalin a KERT – azaz a Közép-Kelet-Európai Rekreációs Társaság - részéről mutatta be a szervezet működését.

A nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem Janus Pannonius Szakkollégium igazgatója, Kinter Tünde beszélt a magyar-román határmenti térség turizmusának sajátosságairól és fejlesztési lehetőségeiről, valamint a határmenti együttműködésekről.

Végezetül Tama István, a Nyugat-dunántúli Regionális Marketing Igazgatóság Igazgatójának angol nyelvű előadását hallgathatták meg az érdeklődők: Culinary Tourism in our region: focus on unique and authentic experiences címmel.

Gasztronómia nélkül nincs turizmus
Dr. Gundel János főiskolai tanár a plenáris előadáson.

A rendezvényen 9 felsőoktatási intézmény képviseltette magát, közülük kettő határainkon túlról a Babes Bólyai Egyetemről és a Partiumi Keresztény Egyetemről érkezett.

A délutáni szekcióülések egy idegen nyelvű és egy magyar nyelvű szekcióban zajlottak. A szekcióelőadások felölelték a turizmus szinte teljes spektruma vonatkozó kutatási eredményeket a vallási témáktól kezdve, a lovasturizmuson és a horgászturizmuson át a gasztronómiáig. A színvonalas előadások másik csoportja az ágazat modern marketing-kommunikációs, értékesítési technikáinak, oktatásmódszertanának, szuprastruktúrájának vizsgálatával foglalkozott. Végeredményben a hallgatóság megismerkedhetett a legfrissebb ágazati kutatásokkal, trendekkel, új szakmai kapcsolatok alakultak ki és korábbiak mélyültek el, a közeljövőben az előadók lektorált konferenciakiadvánnyal gazdagodhatnak.

Ivancsóné dr. Horváth Zsuzsanna
NYME - AK

ELSÖPRŐ SIKERT ARATTAK A KÖZGAZDASÁGI KAR HALLGATÓI AZ OTDK-N

A XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Közgazdaságtudományi Szekcióját 2013. április 18-20. között rendezték meg Veszprémben. Karunk 20 dolgozattal képviseltette magát. I. helyezést ért el: Ékes Szeverin Kristóf (Konzulens: Dr. Juhász Lajos, Dr. Koloszár László). II. helyezést ért el: Pirka Ildikó (Konzulens: Dr. Vértesy László, Dr. Fodor Kinga). III. helyezett lett: Kerékgyártó Dorisz (Konzulens: Paár Dávid), Soós Balázs (Konzulens: Prof. Dr. Clemens C. Jäger). Különdíjat érdemelt ki: Molnár Imre (Konzulens: Prof. Dr. Székely Csaba), Nedelka Erzsébet (Konzulens: Prof. Dr. Blahó András).

Az első helyezést elért Ékes Szeverint kérdeztük témaválasztásának okáról, illetve annak aktualitásáról.

Ékes Szeverin

- A vállalati szektor csődeljárásnak „relativitás elméletét" fejtettem ki a dolgozatomban. – kezdi Ékes Szeverin. – Ezt a témát azért tartottam fontosnak, mert a kis-és középvállalkozások nagyon kiszolgáltatott helyzetben vannak ma Magyarországon. Sokan mennek csődbe, és a legtöbbjük nem tudja, hogy mire számíthat a jövőben. A körbetartozások, a közbeszerzési eljárásokban való alacsony részvétel az, hogy sehol nincs kialakított innovációs stratégia, valamint az ezekkel a problémákkal foglalkozó állami szervezet hiánya is nagy probléma. Dolgozatomban egy modellt készítettem, ami az eddigi szakirodalmakra támaszkodva megpróbál egyfajta irányt mutatni a cégeknek, és ezzel segíti a döntés előkészítésének folyamatát. Természetesen az egyes döntésekhez nem elég a modell használata, kellenek hozzá a soft, kvalitatív tényezők, amiket csak az adott vállalat menedzsmentje adhat meg.

- Kik voltak a felkészítő tanárai?

- Szakmai javaslataikkal és tapasztalataikkal nagyban támogatták eredményes felkészülésemet Dr. Juhász Lajos egyetemi docens, intézetigazgató és Dr. Koloszár László egyetemi docens.

- Két évvel ezelőtt is nyert első helyezést OTDK-n. Mi volt az akkori témája?

- A telephelyválasztás logisztikai és humánaspektusairól írtunk közösen dolgozatot hallgatótársammal, Fazekas Nikolettel. A felkészítő tanárunk Dr. habil. Fábián Attila dékánhelyettes volt.

- Milyen szakmai tervei vannak a közeljövőre nézve? Melyik témájával szeretne a jövőben foglalkozni?

- Jelenleg a Vállalkozásfejlesztési MA szakon tanulok, érdekel a kis - és középvállalkozások sorsa, jövője, ráadásul ez a téma nagyon aktuális is. Az államvizsgát követően szeretnék doktori képzésben részt venni, de azt még nem tudom, hogy továbbra is ez lesz-e az a szakterület, amely iránt érdeklődni fogok.

- Mit csinál, amikor épp nem a csődeljárásokat modellezi?

- Úszok, futok és nagyon sok időt töltök a barátnőmmel, aki jövőre remélhetően szintén a NYME Közgazdaságtudományi Karának hallgatója lesz.

T.J.

AZ AMI-S HALLGATÓK SIKERE A VI. ORSZÁGOS MŰVÉSZETI DIÁKKÖRI KONFERENCIÁN

Részlet Csepella Olivér I. díjat nyert alkotásából

A Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Kar Alkalmazott Művészeti Intézetének hallgatói részt vettek az idén Egerben, 2013. április 2–4 között az Eszterházy Károly Főiskolán rendezett Országos Művészeti Diákköri Konferencián, ahol kiemelkedő eredményeket értek el. A rangos eseményen a hazai és a határon túli művészeti képzést folytató egyetemek, főiskolák legjobb hallgatói vettek részt. Az AMI diákjainak így olyan patinás intézmények képviselőivel is meg kellett küzdeniük, mint a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) vagy a Képzőművészeti Egyetem.

A hét résztvevőből nyolc díjazott tért haza, öregbítve ezzel mind a Nyugat-magyarországi Egyetem, a Faipari Mérnöki Kar, valamint a képző Alkalmazott Művészeti Intézet hírnevét. Emellett a díjazott hallgatók szakmai pályáján is komoly jelentőségű az itt elért siker, melyet a számos, képző- és iparművészeti szekció valamelyikében értek el.

A díjazottak:

Jánosi Nikolett (I. évf. MA tervezőgrafikus szak): Kalevala-illusztrációk, 1. díj;

Csepella Olivér (I. évf. MA tervezőgrafikus szak): Weninger borászat arculatterve, 1 díj, valamint a tagozat különdíja;

Gilicze Gergő (I. évf. MA tervezőgrafikus szak): Elit Mozi arculatterve 2. díj, továbbá prezentációs különdíjra felterjesztés;

Nagy Máté (III. évf. építész szak): Város-szilánkok (kisplasztika), 2. díj;

Póth Rebeka (III. évf. BA tervezőgrafikus szak): Portói képek, 3. díj.

A résztvevők névsora és felkészítő tanáraik: Jánosi Nikolett – Juhász Márton; Kontár Emese – Márfai Molnár László; Póth Rebeka – Orosz István; Csepella Olivér– Juhász Márton; Gilicze Gergő– Juhász Márton; Nagy Máté – Soltra E. Tamás; Polefkó Ottó – Csepregi Sándor.

Eredményeikhez, sikereikhez ezúton is gratulálunk.

Dr. Molnár László
NYME FMK AMI

AZ ORSZÁG ELSŐ, KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATOT SZERVEZŐ IRODÁJA SZOMBATHELYEN

Szombathelyen megnyílt a Nyugat-magyarországi Egyetem Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ által létrehozott Vasi Diák Közösségi Szolgálat irodája. Az iroda a megyében elsőként szervezi meg a középiskolás diákok számára az érettségi vizsgára bocsátás feltételeként előírt 50 órás közösségi szolgálatot. A szolgáltató és kutató központ a közösségi szolgálatra nem kényszerű kötelezettségként tekint, hanem a helyi közösségépítés, a szolidaritás, a segítőkészség iránti fogékonyság kialakítása érdekében, illetve az egymás iránti felelősség erősítésére kívánja felhasználni.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint az ötven óra közösségi szolgálat teljesítését először a 2016. január 1. után érettségi vizsgára jelentkező tanulóknak kell igazolniuk. A Vasi Diák Közösségi Szolgálat irodája a középiskoláknak és a diákokat fogadó intézményeknek segít az egymásra találásban, a pedagógusoknak szakmai segítséget nyújt az új feladatok megismeréséhez, valamint a munkavégzéshez szükséges ismeretek elsajátításához.

Egyetemünk rektora Hoffmann Rózsa államtitkár asszonnyal

Az országban elsőként létrejött ilyen jellegű iroda megnyitóján a Savaria Egyetemi Központ D–épületének első emeleti nagyelőadótermében középiskolai, egyetemi, városi, megyei vezetők és oktatási szakemberek, pedagógusok előtt Hoffmann Rózsa köznevelésért felelős államtitkár köszöntőjében hangsúlyozta, igazi tartalmat az ad egy ember életének, ha nem csupán a saját sorsát tartja szem előtt, hanem másokért is tesz valamit. A közösségi szolgálat ötletének hátteréről szólva elhangzott: az oktatási kormányzat pedagógiai és társadalmi megfontolásokból döntött úgy, hogy azt az érettségi vizsgát megelőzően minden diáknak teljesítenie kell. Az államtitkár eddig nem találkozott olyan emberrel, aki ellenezte volna a közösségi szolgálat bevezetését. Hoffmann Rózsa a tanárokhoz szólva felhívta a figyelmet arra, hogy a közösségi szolgálati tevékenységet ugyan ellenőrizni kell, de osztályozni nem. A tevékenység lényege, hogy a fiatalok tapasztalják meg az adás örömét, s ez idővel váljon a mindennapi életük részévé. Az államtitkár szerint ritka alkalom, hogy egy város, megye és az oktatási intézmények képviselői és a pedagógusok összegyűlnek egy ilyen nemes cél érdekében. A vasiak példamutatása, elkötelezettsége azt is jelenti, hogy az itteni kezdeményezések akár országosan is elterjeszthetők, az ehhez szükséges pénz egyebek mellett kampányokkal, pályázatokkal teremthető elő.

Prof. Dr. Faragó Sándor, a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora úgy fogalmazott: új, szép, példaértékű, reményteli dolog kezdődik Szombathelyen a Vasi Diák Közösségi Szolgálat irodájának megnyitásával. A fiatalok által végzett közösségi munka nem magyar találmány, Európában jól bevált pedagógiai módszer, de amellett, hogy a nemzeti köznevelési törvény szellemiségébe illeszthető, azért lényeges, mert a polgári léthez hozzátartozik a közösség szolgálata is. Az NYME szempontjából azért fontos az iroda létezése, mert a tízkarú egyetem öt karon folytat pedagógiai képzéseket (a vasi megyeszékhelyen három, Sopronban és Győrben egy-egy ilyen kar található), s az itt végzett tanároknak már a mindennapjaik része lesz a közösségi munkát végző diákokkal történő foglalkozás. A Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központról szólva az intézményvezető azt mondta, az iskolák százaival tart szakmai kapcsolatot, s tevékenysége most újabb feladattal egészült ki: többek között meg kell teremtenie a keretét annak, hogy a diákokat küldő és a fogadó intézmények megfelelően el tudják látni feladataikat.

Dr. Puskás Tivadar, a megyeszékhely polgármestere beszédében emlékeztetett: Szombathelyen, a segítés városában tavaly indult az a program, amely által az újraélesztés mechanikus elsajátítása révén a város polgárainak szemléletét kívánják megváltoztatni. Ezért nem véletlen, hogy az országban elsőként itt nyílt meg a közösségi szolgálatot szervező iroda. A keresztényi szemléletnek megfelelően a közösségért dolgozni kötelesség, jó, s segítségre szorulónak, segítőnek egyaránt pozitív élményeket okoz – hangsúlyozta a város első embere. Harangozó Bertalan megyei kormánymegbízott kiemelte, hogy a Belsikátorban, a város szívében (az Európai Dokumentációs Központ egykori helyén) lévő iroda kiváló helyen van, hiszen találkozási pont lehet akár a társadalom egésze számára is. A közösségi munkáról úgy vélekedett, hogy segítségével a diákok megtanulják a felelősségvállalást, s a jogaik mellett a kötelezettségeiket is. Sok segítségre szorul a mai magyar társadalom, s diákok pedig számos területen segíthetnek – mutatott rá Harangozó Bertalan.

Dr. Iker János, a Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ igazgatója szerint nem a diákok számára jelent majd igazi kihívást a közösség érdekében végzett feladatokra nevelés, hanem a felnőtteknek. Vajon tudunk mintául szolgálni szervezettségben és munkamorálban? – tette fel a kérdést az igazgató, majd demonstrálva, hogy az iroda megkezdte működését, a megnyitó elején zenés és prózai számokat tartalmazó műsorban szereplő bolyais és művészeti szakközépiskolás diákoknak a rájuk bízott közösségi munka elvégzését igazoló dokumentumokat adott át.

Kleinhappel Miklós - Fotó: Gaspari Gábor
NYME-SEK

A GEOINFORMATIKAI KAR SZAKMAI TÁMOGATÁSA AZ EURÓPAI UNIÓ DUNA STRATÉGIA PROGRAMJÁHOZ

Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja (Joint Research Centre, JRC) tudományos támogatási programot ajánlott fel az Európai Unió Duna Regionális Stratégia sikeres megvalósítása érdekében. A program négy tematikus klaszter (víz, levegő, talaj és bioenergia) köré szerveződik, valamint egy pilot projektet valósít meg, amelyekhez várta az érdekelt intézmények csatlakozását. A NYME Geoinformatikai Kar részvételi szándékát kifejezte mind a JRC, mind Medgyesi Balázs DRS felelős kormánybiztos felé.

Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja (JRC)

Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjának (JRC) küldetése az Unió szakpolitikáinak teljes ciklusát átfogó független, tudományos és technikai bizonyítékokon nyugvó támogatása. A JRC a Bizottság szakpolitikákért felelős főigazgatóságaival szorosan együttműködve kulcsfontosságú társadalmi kihívásokkal foglalkozik. Új módszerek, eszközök és szabványok kidolgozása révén ösztönzi az innovációt, és megosztja a know-how-t a tagállamokkal, a tudományos közösségekkel és a nemzetközi partnerekkel. A JRC célja, hogy megbízható, nemzetközileg elismert kutatásokon alapuló döntés-alternatívákat biztosítson az EU politikusai számára a társadalmakat érintő fő kihívások kezelésére. Ehhez 2750 tudományos és műszaki alkalmazott, 7 kutatóintézet, 5 helyszínen Olaszországban, Belgiumban, Németországban, Spanyolországban és Hollandiában áll rendelkezésre:

- The Institute for Reference Materials and Measurements (IRMM)
- The Institute for Transuranium Elements (ITU)
- The Institute for Energy and Transport (IET)
- The Institute for the Protection and Security of the Citizen (IPSC)
- The Institute for Environment and Sustainability (IES)
- The Institute for Health and Consumer Protection (IHCP)
- The Institute for Prospective Technological Studies (IPTS)

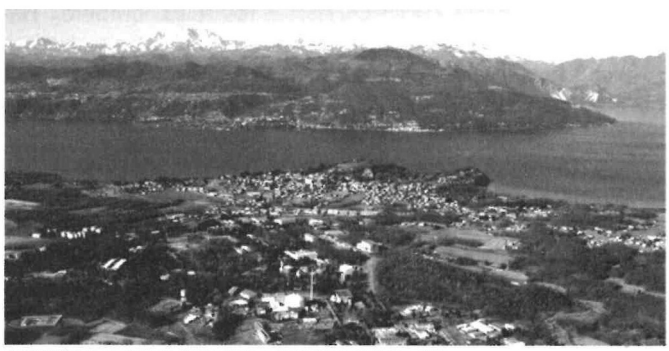

A JRC Olaszországban, Ispra-ban, a Lago Maggiore partján.

A JRC 7 tematikus kutatási területtel foglalkozik:

1. Nyitott és versenyképes gazdaság megvalósítására való törekvés
2. Az alacsony széndioxid-kibocsátású társadalom kifejlesztése
3. A természeti erőforrások fenntartható használata
4. Az élelmiszerek és fogyasztási termékek biztonsága
5. Nukleáris biztonság és védelem
6. Biztonság és válságkezelés
7. Referencia anyagok és mérések

A JRC jelenleg több témában is együttműködik magyar partnerekkel. Például a klímaváltozás, széndioxid kvóta kereskedelem, talajhasználat és térképezés, vízgazdálkodás, valamint műholdas adatok alkalmazása és földhasználati összefüggések témaköreiben.

Az Európai Unió Duna régióra vonatkozó stratégiája – a nagyobb uniós politikai kezdeményezéseket, különösen az Európa 2020 stratégiát megerősítve – hozzájárulhat az uniós célkitűzések (pl. társadalmi-gazdasági fejlődés, a versenyképesség, a környezetgazdálkodás és forráshatékony fejlődés) megvalósításához. A programban érdekelt nyolc EU-s ország és hat nem-EU tagállam.

A találkozó elsődleges célja felmérni, hogy milyen potenciális tudományos alapú erőforrás (humán) és adatbázis áll rendelkezésre, illetve hogyan lehet a meglévő adatokat adaptálni a JRC által kifejlesztett modellekbe. Ezt lehetőség szerint nemzetközi együttműködést keretében kellene megvalósítani.

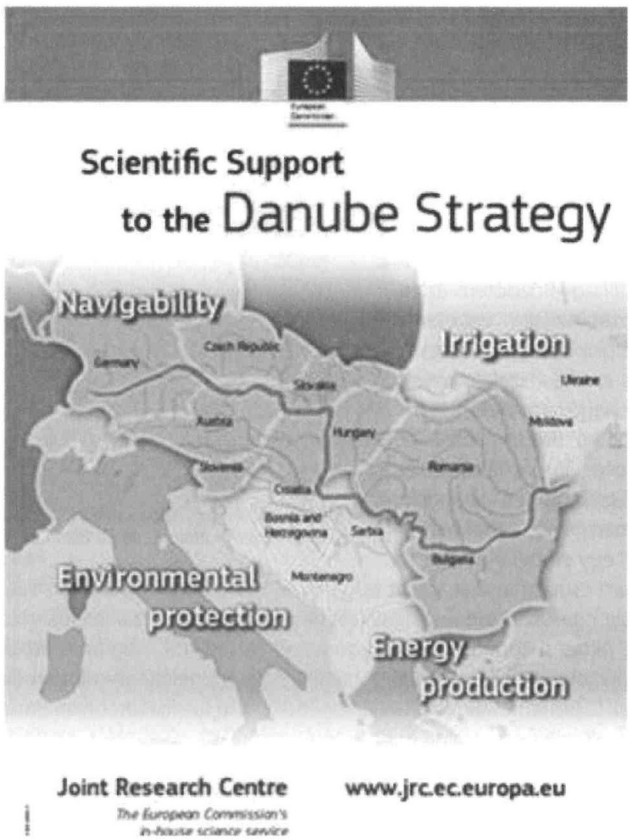

Duna Stratégia Program

A konferencia első napján előadásokat hallhattunk, mely egyrészt a JRC feladatát mutatta be a Duna Régió Stratégia megvalósításával kapcsolatban, másrészt pedig bemutatkoztak az egyes kutatócsoportok (nexusok), az alábbi program szerint:

- Vladimir Šucha, Deputy Director General of the Joint Research Centre (JRC) and Maria Betti, Director of the JRC Institute for Environment and Sustainability

- Eva Nussmueller, Directorate-General for Regional Policy of the European Commission (via video link)

Vladimir Šucha (JRC igazgató-helyettese) és Arwyn Jones (szekcióvezető)

- The Danube Water Nexus (DWN), Giovanni Bidoglio, Head of the Water Unit, JRC
- The Danube Land and Soil Nexus (DLSN), Arwyn Jones, Land Resource Management Unit, JRC
- The Danube Air Nexus (DAN), Elisabetta Vignati, Head of the Air and Climate Unit, JRC
- The Danube Bio-energy Nexus (DBN), Heinz Ossenbrink, Head of the Renewable Energy Unit, JRC
- Danube Reference Data and Service Infrastructure (DRDSI) Pilot Project, Alessandro Annoni, Head of the Digital Earth and Reference Data Unit, JRC

A konferencia második napján külön munkacsoportok alakultak, figyelembe véve az intézetek képviselői által megjelölt nexusokat. A megbeszélésen mintegy 130 résztvevő képviselte a különböző intézményeket a szakmai élet változatos helyszíneiről: egyetemekről, akadémiai kutatóhelyekről, kutatási intézményektől, hatóságoktól, szakmai szervezetektől. Magyarországról a Pécsi Tudományegyetem, a Debreceni Egyetem, az ELTE, a Szent István Egyetem, a Budapesti Műszaki Egyetem, a Miskolci Egyetem, a Pannon Egyetem, a Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kara, az MTA Ökológiai Kutató Intézete, a Földtani Intézet, a Tisza-kutató Intézet, a Halászati Kutató Intézet, a Talajtani Kutató Intézet és a Bay Zoltán Nonprofit Kutató Intézet voltak jelen.

Tekintettel arra, hogy az Európai Unió nem tud támogatást biztosítani újabb projektek kezdeményezéséhez, ezért csak önkéntes alapú együttműködés lehetséges. Erre vonatkozóan aggályok fogalmazódtak meg – főként a keleti régióból származó intézetek részéről – ugyanis a következő periódusban (2014-2020) a források csak 2015-től lesznek elérhetőek. Ezzel összefüggésben Vladimir Šucha kijelentette, hogy a JRC megtesz minden lépést annak érdekében, hogy a támogatás biztosítva legyen gazdasági vonatkozásban is, azonban ezt még megelőzi egy politikai szintű tanácsokozás 2013. május 16-án (Szlovákia, Bratislava), ahol a politikai döntéshozók megállapodnak majd abban a kérdésben, hogy mely ország miként fog hozzájárulni a Duna Régió Stratégia sikeres megvalósításához.

Általános konklúzióként az alábbiak fogalmazódtak meg:

- folyamatos kapcsolattartás és egyeztetés
- tudásbázis létrehozása a meglévő projektekről (nemzeti és nemzetközi szinten)
- javasolt tudományos eredmények megküldése további egyeztetéshez
- az érdekeltek bevonása a folyamatba (pl.: magán szektor, ipari szektor stb.) meghatározni a hiányzó partnereket
- politikai koherencia és stabilitás
- a helyi szabályozások figyelembe vétele
- a társadalom széles körű bevonása
- egy közös weboldal működtetése
- erősebb együttműködés szükséges a különböző nexusok között

Horoszné Dr. Gulyás Margit
NYME-GEO

SZÖGBEVERÉS AZ AMI-BAN

A diákhagyományok ápolása és a hagyományőrző programok a Nyugat-magyarországi Egyetem mindennapjaiban többször visszaköszönnek. Az élő hagyomány sajátossága, hogy képes új formákat létrehozni és integrálni a régi szokásrendbe. A Faipari Mérnöki Kar (FMK) Alkalmazott Művészeti Intézetében (AMI) minden tanév májusban megrendezik a „szögbeverés" eseményét, ami szintén hagyományosnak tekinthető. Ez egyfajta búcsú: az alsóbb évfolyamosok búcsúznak sajátos formában a végzős hallgatóktól.

A „szögbeverés" eseményére 2013. május 8-án került sor az AMI Formaterem kiállító helyiségében. A rendezvényt Jereb László, az FMK dékánjának üdvözlő szavai nyitották meg, majd U. Nagy Gábor (az AMI jelenlegi) és Mészáros György (az AMI korábbi) intézetigazgatója köszöntötte a megjelenteket. Ezt követte egy rendhagyó filmnézés az alsóbb évfolyamosok jóvoltából, akik készítettek egy filmetűdöt a végzősökről, valamint a tanáraikról, és most ezt a filmes összeállítást vetítették le nekik. Ezek után következett maga a szögbeverés. A végzős hallgatók név szerint szólítva beverték a terem közepén elhelyezett keményfa gerendába a nevükkel ellátott, kézzel kovácsolt vasszeget, majd forró gulyáslevessel és üdítő italokkal kínálták a diákok társaikat és a megjelent tanáraikat. Az estébe nyúló rendezvény meghitt beszélgetéssel zárult, melynek során felidézték az itt töltött évek közös emlékeit.

Dr. Molnár László
NYME FMK AMI

Szögbeverés az AMI-ban

OROSZ NYELVŰ TEREPGYAKORLAT AZ ESTERHÁZY PALOTÁBAN

Napjainkban egyre többen vannak, akik az orosz nyelvre már nem egy rossz emlékű „kötelező tantárgyként", hanem praktikus ismeretként vagy nyelvi kuriózumként tekintenek. Aki jól beszél oroszul, az nagy előnyre tehet szert a nemcsak az üzleti életben, de turistaként is. Egy turisztikai szakembernek pedig különösen hasznos lehet az orosz nyelv magas szintű ismerete. Ezt az előnyt ismerték fel a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karán, ahol a turizmus szakos hallgatók az orosz nyelvet is tanulhatják harmadik vagy negyedik idegen nyelvként. Az apáczais orosz oktatás különlegessége, hogy az órák sajátos körülmények között zajlanak Görcsné Dr. Muzsai Viktória egyetemi docens vezetésével. Rendszeresen szerveznek találkozókat anyanyelvűekkel és gyakoriak a kihelyezett órák is.

Ebben a félévben a turizmus-vendéglátás alapszakos II. évfolyamos hallgatók – Balogh Ádám, Lassán Petra, Nagy Máté és Szakács Laura –, rendhagyó módón adtak számot négy féléves orosz nyelvi tanulmányaikról és orosztudásukról. Az Esterházy palota „Nyízsnyij Novgorod 3 évszázada fotográfiákon" c. kiállításának tárlatvezetését kellett szakszerűen megszervezniük - természetesen orosz nyelven. A hallgatók bemutatták a várost, a kiállítást és a fotóművészek munkásságát, valamint választott fotókról adtak elemzést. Elmondásuk szerint a feladatot igazi kihívásnak értékelték, amelynek teljesítése intenzív egyéni és teljesen önálló előkészítő munkát kívánt meg orosz nyelven, de egyúttal igazi sikerélményt is okozott számukra.

Idegen Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék
NYME - AK

KÖLTÉSZET NAPI MEGEMLÉKEZÉS GYŐRBEN

A költészet napja országszerte kiemelten a versmaratonok, versmondóversenyek, koszorúzások ideje, nemcsak a versbarátok számára. Győr városa idén rendhagyó programmal színesítette a költészet napi megemlékezéseit, és József Attila összes versének egyidejű megszólaltatásával ünnepelte a költészetet, valamint emlékezett a költő születésének 108. évfordulójára.

Miksi Attila, a program főszervezője, a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karának oktatója városszerte megállásra buzdította a verskedvelőket 2013. április 11-én délután 3 órakor 5 perc erejéig. Ebben az időpontban diákok és egyetemisták, versszerető középkorúak és idősek, művészek és civilek tolmácsolásában hangzott el József Attila 634 verse. Így a sétálóutcákon, tereken, parkokban és sétányokon, a közösségi élet számos szabadtéri fórumán hallgathatták meg a szebbnél szebb költeményeket a járókelők akik megtapasztalhatták, hogy a mindennapokban használt közterületeiken miként nyilvánul meg a költészet szépsége.

KARRIER IRODA: ÚJ SZOLGÁLTATÓ TÉR, ÚJ SZOLGÁLTATÁSOK AZ APÁCZAI CSERE JÁNOS KARON

Úton a karrier felé

2012 szeptemberétől folyamatos nyitva tartással várja a hallgatókat az Apáczai Kar új szolgáltató tere, az Apáczai Karrier Iroda.

A karrier iroda tevékenységének középpontjában a hallgatók szakmai életútjának és életvezetési tevékenységének komplex segítése és támogatása áll. Cél, hogy olyan partneri, szolgáltató és tájékoztató szerepkört képviseljen, amely segíti a fiatalok pályaorientációját, és támogatja az egész életükre nézve fontos, szakmai döntések meghozatalát.

Az intézmény megálmodói lényegesnek tartják, hogy a hallgatók életpályaképe időben kialakuljon, fejlődjön és ehhez elengedhetetlen egy olyan szolgáltató iroda működése, amely tájékoztat a karrierlehetőségekről, felhívja a figyelmet egy-egy fontos munkaerőpiaci információra, valamint szakmai programjaival hozzájárul az egyéni karrierterv megvalósulásának első lépéseihez. Az iroda munkatársai konkrét tanácsokkal is segítik a hozzájuk fordulókat, és a pályaválasztási döntések meghozatalában is segítséget nyújtanak. A pályaválasztási dilemmákkal küszködőkre az iroda munkatársai külön figyelmet fordítanak, hisz a tudatos karrierépítés azzal a fontos döntéssel kezdődik, hogy mely szakma irányába kötelezzük el magunkat. Ezt a döntést segítve célzott tréningeket, és szakszerű tanácsodásokat is szerveznek a pályaválasztás előtt állóknak. Mivel a karrier iroda tevékenységével folyamatosan alkalmazkodik a hallgatók és a munkaerőpiac aktuális igényeihez, ezért szolgáltatásai folyamatosan naprakészek és a legkedvezőbb lehetőségeket kínálják az érdeklődőknek nemcsak Győrben, hanem az egész régióban. Ezenkvül az intézmény olyan szabadidős szolgáltatásokat és programokat is szervez, amelyek lehetővé teszik, hogy folyamatos párbeszéd bontakozzon ki a hallgatókkal. A karrier iroda önálló honlappal is rendelkezik, ahol az információk és a hírek folyamatosan frissülnek az aktuális programokkal, munkalehetőségekkel és ösztöndíjakkal. Újdonság, hogy a honlap tartalma német és angol nyelven írt cikkekkel is folyamatosan bővül.

A karrier iroda előtti szabadidős tér egyfajta közösségi találkozóhellyé nőtte ki magát, ahová a hallgatók szívesen jönnek beszélgetni, internetezni, ismerősökkel találkozni, szórakozni. Ez a szabadidős tér lett a helyszíne a februárban indított filmklubnak is, valamint itt rendezik a Karrier Napokat, és ez tér ad otthont a nagysikerű Lingua Klub összejöveteleinek is.

A Lingua Klub létrehozásának alapgondolata kapcsolódik az Apáczai Karon elindított Lingua Projekt 2013–2016 célkitűzéseihez és szakmai törekvéseihez. A projekt legfontosabb célja, hogy a hallgatók idegen nyelvi, szóbeli kommunikációja és nyelvhasználata fejlődjön, gyarapodjon, továbbá kiemelten lényeges az is, hogy a diplomához szükséges sikeres nyelvvizsgabizonyítvány megszerzése ezáltal elérhetőbbé váljon.

Az Apáczai Kar vezetésének felkérésére Görcsné Dr. Muzsai Viktória tanszékvezető asszony dolgozta ki a projekt nyelvi stratégiáját, amelynek egyik fontos pillére a kortárs nyelvi segítő rendszer bevezetése. A tutori hálózat rendszerének kiépítését és a szolgáltatás elindítását a karrier iroda és az Idegen Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék munkatársai, mentorai közösen dolgozták ki. Jelenleg 18 fő németül és angolul kiválóan beszélő hallgató vesz részt a tutori programban, akik a kar Hallgatói Önkormányzatának köszönhetően némi díjazásban is részesülnek végzett munkájuk után. Ők azok, akik segítik a felzárkóztatást igénylő több, mint 90 hallgató nyelvtanulását, valamint moderátorként és előadóként is bemutatkoztak a Lingua Klub programjaiban.

A Lingua Klub a kar oktatóinak és hallgatóinak, valamint partnerintézményeik aktív közreműködésével indult el. Ennek köszönhetően 2013. február 27-én megszervezték az első idegen nyelvi napot, amely angol nyelven zajlott, tematikája a keleti kultúrák hétköznapjaira, és különlegességeire épült. Már az első klubnapon is óriási volt az érdeklődés: sok hallgató látogatott el a rendezvényre, akik nemcsak érdekes programokon vehettek részt, hanem új inspirációt is kaptak nyelvismeretük gyarapításához, valamint a már meglévő nyelvtudásuk elmélyítéséhez.

Azóta heti rendszerességgel szervezik a klubokat, mindig egy adott téma köré építve az előadásokat és a beszélgetéseket. A kar tanárai, meghívott előadók és a tutorok is tartanak beszámolókat változatos témákban, idegen kultúrák hétköznapjainak, művészetének megragadásával és ismertetésével. A Lingua klubnak a karrier iroda előtere ad otthont, amely tökéletes választás fiatalos környezetével, vidám színeivel és kellemes hangulatával. A rendezvényen angol és német nyelven folyik a társalgás, természetesen a hallgatók aktív közreműködésével. Az eddigi tapasztalatok és visszajelzések szerint remek kezdeményezés volt ezen idegennyelvi klub életre hívása, hiszen fontos nyelvi gyakorló színteret biztosít az idegen nyelveket tanulóknak és a rutinos nyelvhasználóknak egyaránt. Hasznos és sokszínű tematikája hozzájárul ahhoz, hogy aktív közösségformáló erejével erőteljes hatást gyakoroljon mindenkire, aki ellátogat ezekre a rendezvényekre. A Lingua Klub programjainak pozitív fogadtatása és a nyelvgyakorlás szükséges és fontos volta arra sarkallja a klub szervezőit, hogy az őszi szemeszterben ismét induljon el újra ez a rendezvénysorozat. A közös munkát annak reményében kívánják folytatni,hogy még élénkebb klubéletet sikerül kialakítani. Ezért várnak új előadókat, régi és új hallgatókat, valamint Győr városának polgárait is. Hiszen a klub rendezvényei nyilvánosak és mindenki számára szabadon látogathatóak.

APÁCZAI KARRIER IRODA

Csurák Erzsébet
NYME - AK

VITÉZ HÁBEL GYÖRGY: A MŰEGYETEM SOPRONI DIÁKJA A HÁBORÚ ÉVEIBEN 13. RÉSZ

A mai egyetemisták és általában mindegyikünk számára megszokott és magától értetődő a gyors kommunikációt lehetővé tevő technológia és a komfort. Ebből a kényelemből rátekintve különösen izgalmassá válik vitéz Hábel György vasdiplomás erődmérnök írása, amelyben saját diákéveit idézi fel. Hűvösen tárgyilagos történetírás helyett emberi sorsok szövetéből vet fel, tesz láthatóvá szálakat.

1944. december 6-tól 22-ig otthon voltam Léván, készültem a harmadik szigorlatomra, már amennyire a hadiesemények miatt tanulni lehetett...

Budapestet ekkor már a szovjet Vörös Hadsereg bekerítette, és a Budai várban két német és két magyar hadosztály (kb. 50 ezer fő) rendezkedett be a vár védelmére. Szalosján-Szálasi hiába javasolta Berlinnek, hogy Budapestet adjuk fel, és inkább a Vértes hegység lábánál védekezzünk, a Führer azonban elrendelte Budapest védelmét az utolsó töltényig, vagyis „Budapest Festung". Ezt Hitler azért erőszakolta, mert karácsonykor indította az utolsó támadást Rotterdam, Európa legnagyobb óceáni kikötője visszafoglalására. Ezt a hadműveletet akarta kelet felől Budapest feláldozásával fedezni. Nem hallgatott Szalosján-Szálasira, ez lett a mi tragédiánk, miközben Rotterdam visszafoglalása sem sikerült. A Vár mészkőhegy, ezért tele van barlangjáratokkal, ami katonailag a védelemhez kitűnő segítség. Az amerikai légierődök állandóan bombázták hazánkat. Az egy évig tartó támadásokban összesen 27 ezer tonna bombát szórtak le, és kb. 30 ezer civilt öltek meg.

Balassagyarmat és Ipolyság felől, Léván át gyalogmenetben vonultak a magyar honvédcsapatok, és gépkocsin a németek, főleg katonai teherautókkal. Sok menekülő magyar kéredzkedett fel ilyen német gépkocsikra. Unokatestvéremék szülei is négy bőrönddel szálltak fel ilyen német teherautóra, itt hagyták a háromszobás, kertes családi házukat, és a háború után se tértek ide vissza.

Édesapám kijelentette, hogy ő és édesanyám nem mozdulnak, de se nekem, se húgomnak nem ad tanácsot, hogy mit tegyünk, mert ha rosszul sikerül az életünk, ne őt hibáztassuk, saját belátásunk szerint döntsünk. Húgom vőlegénye jogász rendőrtiszt volt, ezért neki hivatalosan távoznia kellett a kapitánysággal együtt, és nem is lett volna jó, ha bevárja a szovjet csapatokat. Húgommal megtartották a római katolikus nagytemplomban az utolsó lévai magyar esküvőt. Másnap lovas szekéren vonultak el Magyaróvár felé, és amint utólag megtudtam, az volt az első tartózkodási helyük, és elszenvedték a szomszédos, hegyeshalmi szőnyegbombázást.

Én azokban a napokban még nem tudtam eldönteni, hogy itt maradjak-e Léván a szovjet és szlovák megszállást bevárva, vagy menjek én is nyugatra menekülve, vagy Sopronba. Érdekességként elmondom, hogy a cipőm talpalása miatt voltam a szomszédban a mesternél, aki arra agitált, hogy maradjak, várjam be a szovjet csapatokat, mert a Csehszlovák Köztársaságot visszaállítják, és ez demokratikus, jóléti állam lesz, nem úgy, mint Horthyiék uralma alatt. Meghallgattam és nem szálltam vitába vele, mert megéreztem, hogy kommunista. A háború utáni években tudtam meg, hogy a szlovákok vele is úgy bántak el, mint a többi magyarral. Ennyit ért a szocializmus iránti rajongása.

Sorsomat ezúttal Szőnyi László firmám - aki erdőmérnök hallgató volt és egy évvel fölöttem járt - döntötte el. Öccse katonaként Lévára került, és jött őt megkeresni. Laci tudta, hogy Léván lakom, ezért felkeresett, és nálunk szállt meg. Éjszakába nyúlóan beszélgettünk. Meggyőzött, hogy legjobb, ha visszamegyek Sopronba, mert ez nyugatabbra van, mint Léva, és vagy megvárom a front átvonulását Sopronban, vagy könnyebb lesz Sopronból nyugatra eljutni.

Karácsony előtt csomagjaimmal kimentem a MÁV állomásra, ahová édesanyám elkísért, és zokogva búcsúzott el tőlem. Az utolsó magyar vonattal a szokott útvonalon, Érsekújváron, Komáromon át december 23-án érkeztem vissza Sopronba, a Rákóczi utcai kollégiumba.

Az ünnepek után a Dékáni Hivatalba ellátogatva megtudtam, hogy a nyári két diplomavédő végszigorlat után lesz még egy végszigorlat attól függően, hogy miként alakul a front helyzete.

A főváros pesti oldalát a szovjet és a román hadsereg Karácsony körüli napokban könnyen elfoglalta, de a felrobbantott Dunahidak miatt Buda bevétele még 6 hétig eltartott. Erre is csak azért kerülhetett sor, mert október elején Szegedről Baján át harc nélkül szállta meg Pécset a szovjet hadsereg, mert a 3. Magyar Hadsereg még csak a szervezés kezdeti állapotában volt. Székesfehérvárnál már azonban nagyon komoly ellenállásba ütköztek, és a város tudtommal ötször cserélt gazdát, ami miatt a város lakossága nagyon sokat szenvedett. Jól emlékszem még arra is, hogy Sopronból repülőgéppel küldtünk kenyeret a budai vár védőinek, ezt a Vérmezőn alacsonyan repülve szórták le. Akkor a Vérmező még füves lovaglópálya volt. A háború után ültették be fákkal.

Aggódva gondoltunk a szovjet megszállásra, hiszen annyi megdöbbentő (igaz hír) érkezett a front felől. Sopron tele volt menekültekkel. Az első menekültek Erdélyből érkeztek, a második hullám a Tiszántúlról és Budapestről. Több miniszter is kapott a Lövérekben szobát. Emlékszem jól dr. Imrédy Bélára, akinek a szobájában másodmagammal takarítást végeztünk, és élelmiszer beszerzését is intéztük. Szalosján-Szálasi is volt Sopronban, a Lövér Szállóban tárgyalt, és valószínűleg e hír alapján bombázták a szállodát az amerikaiak. Akkor Szalosján-Szálasi már visszament a kőszegi bunkerjába. Nagyon sok bácskai, bánáti, baranyai és tolnai német (sváb) traktorral vontatott pótkocsin vonult át Sopronon Ausztriába.

Amikor megtudtam, hogy február 24-re a Dékáni Hivatal kiírta a harmadik (diplomavédő) szigorlatot, hozzákezdtem a tanuláshoz.

Február 24-én megjelentem a Dékáni Hivatalban, és vártam a kiírt

névsoron szereplő erdész diáktársaimat.

Amikor eljött a vizsgázás órája, Valika, a titkárnő kijött, és megkérdezte: „Hábel úr, hol vannak a többiek?" Mondtam neki: „Nem tudom. Feltételezem, hogy a katonai behívások miatt nem tudtak már a vizsgára eljönni." Valika: „Akkor nem lesz szigorlat, mert egy diákért nem tartja meg a Bizottság a vizsgáztatást." Valika azzal ment be a dékánhoz: „Megkérdezem a Dékán Urat, hogy mi legyen. Majd kiszólok, hogy mi lesz." Valika bement, és azzal jött vissza, hogy Sébor János dékán úr azt üzeni, hogy megtartjuk a szigorlatot. Akkor bementem egyedül. A vizsgáztató professzorok: Modrovich Ferenc, Fekete Zoltán és Kelle Arthúr voltak, és Sébor János dékán úr elnökölt. A beadott írásbeli dolgozatomat és a rajzomat jónak minősítették, ez volt a lényeg. A szóbeli vizsga érezhetően már könnyű volt, de a háborús légkör is szerepet játszott ebben. A három tantárgy: Erdészeti szállítóberendezések, Erdőrendezés, Erdővédelem. A nyári gyakorlataim során szerzett ismereteim és tapasztalataim sokat segítettek. Ma is tudom ajánlani az ifjúságnak, hogy a nyári üzemi gyakorlatokat vegyék nagyon komolyan! Boldogan álltam fel, nagyon megkönnyebbültem, és megköszöntem a jóindulatukat. A vizsga után sok szerencsét kívántak, hogy a bombázásból és a frontról lehetőleg élve kerüljek elő, és eredményesen szolgálhassam majd hazámat.

Ebben a vizsgáztatási légkörben az is közrejátszott, hogy Sébor János dékán úr megtagadta az Egyetem nyugatra menekítését. Magyarországon akkor már csak a soproni Egyetem működött. A budapesti központ már Németországba, Drezdába menekült. A nyilas diktatúrának akkor már alig volt politikai és katonai ereje, ők is a menekülésen törték a fejüket, hiszen február 12-én már a budai vár védői is feladták, és kb. 40 ezer katona, egyik fele magyarországi SS-be besorozott sváb, másik fele magyar honvéd volt. Pontos létszámadatokat nem ismerünk, de az arányszámok reálisnak tekinthetők. A Bécsi kapun kitört hadosztályok ¼-e a Széna téren és a Széll Kálmán téren, valamint a környező utcákban halt hősi halált, ¼-e megsebesült, ¼-e hadifogoly lett, és a negyedik negyed ismerve a budai utcákat, el tudott széledni. Mindössze 700-an tudtak a bicskei frontvonalon a mi oldalunkra átjutni. A budai ellenállás tartóztatta fel a magyarországi harcokban elvérzett szovjet hadsereget attól, hogy a Rajnáig eljussanak, és onnan Sztálin álma szerint Nyugat-Európát bolsevizálni tudják. Tehát Budapest bármennyire szörnyű szenvedéseket kellett elviseljen, megmentette Nyugat-Európát a bolsevizálástól. Ezt a mai napig se ismeri el Nyugat, és meg se köszönte, sőt állandóan mocskolnak és támadnak minket.

Március 4-én bementem a Dékáni Hivatalba, hogy az oklevelemet átvegyem. Oklevelet nem kaphattam, mert a Rektori Hivatal Budapestről elmenekült, ezért kaptam egy okmánybélyeggel lepecsételt igazolványt, hogy okleveles erdőmérnök lettem. Az én diplomavédésem volt az utolsó a Királyi Magyarországon, mert minden egyetem akkor már bezárt, nem működött, vagy elmenekült. A sorsom még ezzel a különleges helyzettel is megajándékozott.

Amint átvettem ezt az igazolást, megszólaltak a légvédelmi szirénák, és rohantunk le a légópincébe. Ott összezsúfolódva vártuk az amerikai támadást, és azt nemsokára a robbanás okozta földrezgésből megismertük. Annyi nő sose kapaszkodott a nyakamba, mint ott! Nyugtattam őket, de hiába. Én is féltem, de azt kellett mondanom, hogyha megússzuk, adjunk hálát az Istennek, ha pedig egy bomba eltalál minket, akkor öt másodpercen belül repülünk szanaszéjjel a világűrbe. Amint feljöttünk a pincéből, még aznap megtudtuk, hogy a szomszédos Borsmonostori utcában, tőlünk kb. 200 méterre csapódott be az a bomba, amely a nagy talajrezgést váltotta ki. Másnap megtudtam, hogy Érsek Gábor szigorló erdőmérnök diáktársamat egy bomba eltalálta, és meghalt. A támadáskor éppen menyasszonyánál a Borsmonostori utcában volt és a légiriadó hatására rohantak le a pincébe. A halálában a menyasszonya volt a hibás, mert fent felejtette a lakásban az ékszerei csomagját, és emiatt kétségbeesett jajgatásba kezdett. Mit tesz ilyenkor egy gavallér vőlegény?! Gabi felrohant a lakásba, és pont akkor vágott be ide az, az egyetlen bomba, pont ebbe a lakásba, pont akkor, és Gabi testének darabjai repültek fel a magasba. Ez a bomba is „csak" eltévedt, mert az amerikai szőnyegbombázás célja a két korábban már megbombázott vasútállomás teljes elpusztítása volt. Gabi menyasszonya az önvád miatt teljes idegösszeroppanást kapott.

Ezt a bombázást is szerencsésen megúsztam, és az oklevélről szóló bizonyítvánnyal boldogan mentem haza a Rákóczi utcai kollégiumba. A következő nap nekem is kikézbesítette a postás a SAS behívót, vagyis az azonnali bevonulási parancsot. Ez a győri utászszázadhoz szólt. Minden holmimat egy nagy utazóládába csomagolva elvittem a kollégiumból az öreg ismerős házaspárhoz, és azt a pincéjükben tettem le, majd a hátizsákomba összecsomagolva elindultam vonattal Győrbe. Nyilván nem a GySEV állomáson szálltam fel, mert az már romokban hevert, hanem a külső vágányra tolatott be a motorvonat. A hátizsákomba tettem be a szlovák nyelvű anyakönyvi iratomat, a diplomámról szóló igazolást, a fehérneműt, a mosdófelszerelést és azt a 2 kilónyi leveles szűzdohányt, ami édesapám búcsúajándéka volt. Azzal a megjegyzéssel adta át nekem, hogy ez a legértékesebb valuta, és csak levelenként adogassam, mert a dohányosok képesek lesznek egyetlen dohánylevélért az ebédjüket is ideadni. Így érkeztem meg Győrbe, és a Kis-Duna-hídon át Győrújfaluban jelentkeztem azon a helyen, ahol ma a győri egyetem épületei állnak.

Sorsom további alakulásáról, vagyis arról, hogy Soprontól Sopronig hogyan gyalogoltam 1500 km-t, a következő, 14. részben számolok majd be részletesen.

MADARAK ÉS FÁK NAPJA GYŐRBEN

Gyerekzsivajtól volt hangos május 10-én, a madarak és fák napján, a győri Szitás-domb füvészkert. Az NYME Apáczai Csere János Karának Neveléstudományi Intézete, a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.-vel és a Zölderő Környezetvédő és Szépítő Egyesülettel közös vetélkedőt rendezett óvodásoknak és általános iskolásoknak.

Az idei madarak és fák napi programsorozat füvészkerti vetélkedőjén közel 140 óvodás, alsó és felső tagozatos tanuló vett részt. A program főszervezői Lampert Bálint és Kövecsesné dr. Gősi Viktória voltak, de a rendezvény lebonyolításában az Erdőpedagógia projektben résztvevő tanító, andragógia és szociálpedagógia szakos hallgatók is aktívan közreműködtek, és munkájukkal hozzájárultak a programok szakszerű lebonyolításához.

A győztes óvodás és iskolás csapatok első díja egy egynapos erdei iskolai program volt, melyet a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. Ravazdi Erdei Iskolai Oktatóközpontja ajánlott fel. A gyerekek ezen kívül könyveket, újságokat, a környezetvédelemmel kapcsolatos információs anyagokat vihettek haza nyereményként, továbbá valamennyi csapat emléklapot is kapott a vetélkedőn való eredményes részvételéről.

Lampert Bálint
NYME-AK

GERGYE ATTILA VERSEI

Érik az alma és érik a körte

Érik az alma és érik a körte,
érik a tűz is a napban körötte,
az eszme, ha bár hontalan,
így tízmillió szolga van,
az országban láthatatlan tömlöcben.

Tán érik majdan a felismerés,
mert akad bátor, nem is kevés,
kinek nemes célja lehet,
s ilyeténképpen egy valamit tehet:
harcol, és kirobban a felkelés.

Hol gyáva, zsarnok együtt lázad,
fegyverektől védjed házad,
a padlásra rejtsd láncaid,
mert véres harcot látsz ma itt,
a béke immár üres látszat.

Kik feltörtek a mélyből egykoron,
győzni gyalogszerrel vagy lovon,
dukál nékik a béke,
mi nekünk is jó lenne végre,
s így élni, halni is lesz okom.

Fáznak

Fáznak a házak, s a kietlen ég teteje alatt,
reszkető testű csillagok fekszenek hanyatt,
a vékony falak mind vacogva, reszketőn
nézik, hogy könny csorog le a háztetőn.
Fázik a kályha örök éhezőn, mint kinek,
cserepes testét dermeszti a hideg,
s az emberek vacogva, kihűlve
terítnek mind mosolyt a szívükre.

Fázik a kéz, már oly öreg…
fázik az utcán a tömeg,
reszket az ajak, ha csókra vágy,
reszket a test is, fázik az ágy.
Fázik a láz, míg ölelve óvna,
az öröm, mintha igaz se volna.

Fáznak a házak, s a kietlen ég teteje alatt,
reszkető testű csillagok fekszenek hanyatt,
a vékony falak mind vacogva, reszketőn
nézik, hogy könny csorog a háztetőn.
Ég a szekrény, az öreg bútor,
ég a tűz is, pattog, dúdol,
s az emberek ágyaikra dűlve
terítnek álmos mosolyt szívükre.

Kedvesváró

Csak lenne az élet fagylaltkehely,
vagy kesztyűben fázó kezem,
akkor kérném, abba lehelj,
s ha bántalak, a láztól teszem.

Mely itt munkál egy ezer éve,
de szomjat, tüzet így sem olt,
szerelmes bűnös leszek élve,
bár kezed, mint tárgyat félre tolt.

Ha élet sír vagy halál hörög,
köztünk áldassék a béke,
villámlik a nyár és dörög,
és tested éltető verejtéke
hullik a tavak sodrába,
de a felhők fölött szemed kékje
reám mered nem sokára.

Ködben, fényben

Törtető hadak ébrednek bennem,
és zúgnak a boldog áradások,
az is lehet, megnyugvásra leltem,
hogy megtörtek ádáz varázsok.

Ködben, fényben jártam-keltem,
kincsekkel borított földeken,
erényeket ilyen formán leltem,
és talán magamat is föllelem.

Eme énekben vagy tán másban,
oly mindegy, szavakból alkotok,
s ha arcokat villant a rohanásban
az idő, hát dicső, hogy hallgatok.

Reggelíra

Érzem, ahogy lélegzel,
látom, ahogy fárad
a szíved, ahogy dobban,
rímekkel árad,
ahogy a rügy fakad…
Mikor ez a láng lobban,
kezem megérinti vállad,
ölelés lényegül a szóban,
és tán kell, hogy utáld,
hogy szerelmem,
mint elhalt végtagot magadról,
végleg amputáld.

Teaházból

Fontoskodó emberek szürcsölik a forró teát,
szomjan marad aki tehát,
másnak őrzi meg vagyonát.

E teaház most rejteke mindenféle gondolatnak,
morzsát hint a galamboknak
egy ifjú, külföldi pár.

Mosolygásuk rám talál, de gyorsan tovaillan,
elmerengek gyermeteg dolgaimban,
miken tűnődni is kár.

Mert ha meglátja a föld lentről az eget,
az majd vissza-visszainteget
elkopott, megrepedt köveire.

Hisz' ismerik ezt a verset évszázadok óta,
minket a vérrontás tanít jóra!
- s nem az, ki szóval hiteget.

Gergye Attila
idén államvizsgázott az NYME Benedek Elek Pedagógiai Karán, sajtótechnikus szakon. 2002 óta ír verseket, műveit verses blogján, illetve egyéb amatőr költőknek szóló internetes oldalakon is folyamatosan közzéteszi. Jelentek már meg versei a Kisalföldben, a Nagycenki Füzetek könyvsorozat Alkotók Nagycenken című kiadványában, helyi újságokban.

Voltam

Forgót árultam a téren,
kenyeret loptam, vártam a
tavaszt,
voltam dolgos és tétlen,
voltam, aki szívet szerelemre
fakaszt.

Szerető, ha éppen akadt,
másnap a magány egyetlen
barátja,
ki sírva anyja után szaladt,
arany dicsőségnek voltam
karátja.

Szentek felett glória,
ördögöknek voltam tüzes villája,
kinek egyet kellett szólnia,
s földbe csapott dörgő villámja.

Cseléd vagy éppen inas,
szép nevem is volt: ide gyere!
voltam fújtató Szilas,
gázolva őseim emlékeibe.

És önzetlen szerelem,
néha maga, a viszonzatlan mámor,
önmagamnak adott kegyelem,
létezésem legjavából.

Végleg mellőzve

Jó lenne pozitívan élni úgy,
hogy elkerül a vágy,
gazdagon éhezni, mosolyogni,
nem ártani senkinek,
jó borokat kóstolni,
sült kalácsot enni, meg
dombtetőről a majálist
nézni, ahogy lüktet a test,
a kofa pénzért ajánl is
és veszteget a halál is.
Kezemből, ím, a toll kihull,
a pléden halvány gyümölcsök,
ernyed a kéz, a szív szorul,
langyos teát szürcsölök.
De amott lenn a völgybe még
árnyékokat festenek,
a fény művész ábrándjai,
rám borul a nehéz bánat,
ember vagyok és merész állat,
ösztönöktől fertőzve,
zakatoló üres járat szívem,
téged végleg mellőzve.

IN MEMORIAM LÁNG MIKLÓS

2013. április 5-én a családtagok, barátok, egykori osztály- és évfolyamtársak, munkatársak és az egyetem jelenlegi hallgatói kísérték végső nyughelyére a 72 éves korában elhunyt Dr. Láng Miklós emeritus professzort a soproni Szent Mihály temetőben. A szertartáson elsőként Prof. Dr. Faragó Sándor rektor vett búcsút az egyetem egykori tanárától, rektorhelyettesétől. A továbbiakban részleteket közlünk az elhangzott búcsúbeszédből:

„Tisztelt Gyászoló Család, egykori munkatársak, barátok és tanítványok, tisztelt gyászoló közösség!

Az értelmünk már felfogta a megmásíthatatlant, a lelkünk még sokáig nem tud majd beletörődni a kényszerű elválásba, a szívünk pedig talán soha be nem gyógyuló sebet kapott volt kollégánk, vezetőtársunk, barátunk, tanárunk-mesterünk távoztával. Mégis a halálon egyedül a megsebzett szívek, a szív-szeretet tudnak úrrá lenni azzal, ha azt nem végleges távozásként éljük meg, hanem a szeretett férj, apa, nagyapa, munkatárs, főnök, barát, tanítómester jelenlétének egy más formájának tekintjük. Jelenlétnek a szívünkben, a mindennapok emlékezetében.

Láng Miklós

Könnyű emlékezni egy olyan emberre, aki sokat adott másoknak, aki sokat tett másokért, aki sok és maradandó nyomot hagyott maga után. Az emlékezést mindig a búcsúztatáskor kezdjük, hogy felvegyük annak fonalát, hogy emlékeztessünk mindarra, ami mindnyájunk tudatában ott van ugyan, de a fájdalom elnyomja az emlékek felszínre jöttét. Emlékezni egy vezetői szerepet is vállaló tanáremberre, egy professzorra csak akként lehet, ha bemutatjuk életpályáját, sikereit, eredményeit úgy, hogy az haló porában is példát jelentsen, – nomen est omen – útmutató Lángként világítson!

LÁNG MIKLÓS Sopronban született 72 évvel ezelőtt, 1941. május 1-én. Tanulmányai is ide kötötték a Széchenyi Gimnáziumba, ahonnan az Erdészeti Főiskolára vezetett útja, hogy aztán már az Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Karának harmadik faiparos évfolyamán, 1964-ben szerezzen okleveles faipari mérnöki diplomát. A végzést követően öt évig élt Szentendrén és dolgozott az Erdészeti Fa- és Vegyesipari Vállalatnál termelésirányítóként, végül termelési osztályvezetőként. 1969. december 1-én került vissza az Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Gépek Tanszékére adjunktusként. Kezdetben az „Általános géptan" gyakorlatát majd előadásait tartotta, később a „Gépek üzemtanát" és „Faipari gépek üzemtanát" oktatta. Nevéhez köthető a „Forgácsoláselmélet", a „Szerszámtechnika", a „Fűtés és szellőztetés", valamint a szakmérnököknek a „Hidraulika és pneumatika" tárgyak oktatása.

A hallgatókkal mindenkor kiváló kapcsolatot ápolt, 1971-1974 között az egyetemi kollégium igazgatója volt, később még akkor is gyakorolta kollégiumi tanári vagy évfolyamfelelős tanári munkáját, amikor az már nem volt kötelező.

A felsőbb éves firmák balekjaikra „hagyományozták", ajánlották, a hallgatók irányába mélységes empátiát mutató tanárukat. Ez a pedagógusi elkötelezettségből fakadó bensőséges viszony akkor sem változott, amikor 1990-ben docensi vagy 1995-től egyetemi tanári kinevezést kapott. Szeretettel foglalkozott diplomatervezőivel, TDK-saival, doktoranduszaival. Tanítványai most jó emlékű tanárukat, szeretett mesterüket gyászolják.

Az oktatás-nevelés mellett LÁNG MIKLÓS a tudományos pályán is egyre magasabbra jutott. 1979-ben „summa cum laude" minősítéssel műszaki doktori címet, 1989-ben a műszaki tudományok kandidátusa tudományos fokozatot szerzett. Szoros kapcsolatokat ápolt a drezdai, a stuttgarti, a bécsi, a zürichi és a ljubljanai egyetemekkel, kutatóintézetekkel.

LÁNG MIKLÓS professzor vezetői munkásságáról külön is szólnom kell, hiszen 1994-ben a Soproni Egyetem rektora, Dr. Winkler András rektorhelyettesének kérte fel. Általános és oktatási rektorhelyettesi pályázatát az Egyetemi Tanács is támogatta. A rektori vezetés felismerte, hogy az egyetem fejlesztése a jövő szempontjából stratégiai fontosságú, s ebben a munkában oroszlánrész jutott LÁNG MIKLÓS rektorhelyettes úrnak. Megerősítették a Közgazdasági Intézetet, előkészítették és engedélyeztették a Közgazdasági Szakot, ezzel lerakták a későbbi Közgazdaságtudományi Kar alapjait. Az átmeneti 1990-es évekre jellemző módon, kényszerűségből, rektorhelyettesként egyidejűleg volt megbízott vezetője a Közgazdasági Intézetnek, a mérnöktanárképzést folytató Tanárképző Intézetnek, az Informatikai Központnak és az Innovációs Irodának. Közben 1996-tól a Faipari Géptani Tanszéket is vezette.

LÁNG MIKLÓS professzor 2007. augusztus 31-én intézetigazgatóként közel 40 évi egyetemi szolgálat után vonult nyugdíjba. Intézete, a Faipari Mérnöki Kar és az egyetem, ezt követően is igényt tartott tudására, tapasztalataira, bölcsességére, ezért 2008-ban emeritus professzori címet adományozott számára. S ő dolgozott, szolgált tovább. Ez a csaknem fél évszázados szolgálat ért véget mindnyájunk számára váratlanul, felkészületlen módon. 72 év adatott meg neki, 72 eredményes, sikeres év. Teljes életet élt, hiszen sokat kapott a Teremtőtől, sokat is adott az arra érdemeseknek, szeretteinek, barátainak, tanítványainak.

Tisztelt Professzor Úr, Kedves Miklós!

Köszönjük Neked egész életedet, egyetemépítő munkásságodat, tanári elkötelezettségedet, Alma Mater iránti szeretetedet! Ígérjük, hogy munkádat töretlen elkötelezettséggel visszük tovább, nem feledünk, emlékedet az egyetem történelemkönyvének sikeres lapjain, valamint szívünkben megőrizzük. Közös gyászunk hozzon megnyugvást szeretett családod számára. Hiányozni fogsz! Nyugodj békében!"

Dr. Láng Miklós 72 aktív és eredményes év után átadta testét a földnek, lelkét pedig a maradandóságnak. A róla szóló megemlékezést zárják Márai Sándor gondolatai:

„A kő, a fém is tovább él, mint az ember. Ezért mindaz, amit testünkön át jelentünk a világban, jelentéktelen. Csak a lelkünk erősebb és maradandóbb, mint a kő és a fém - ezért soha nem szabad másképpen látnunk magunkat, mint lelkünk térfogataiban."

BÚCSÚ A VÁROSTÓL

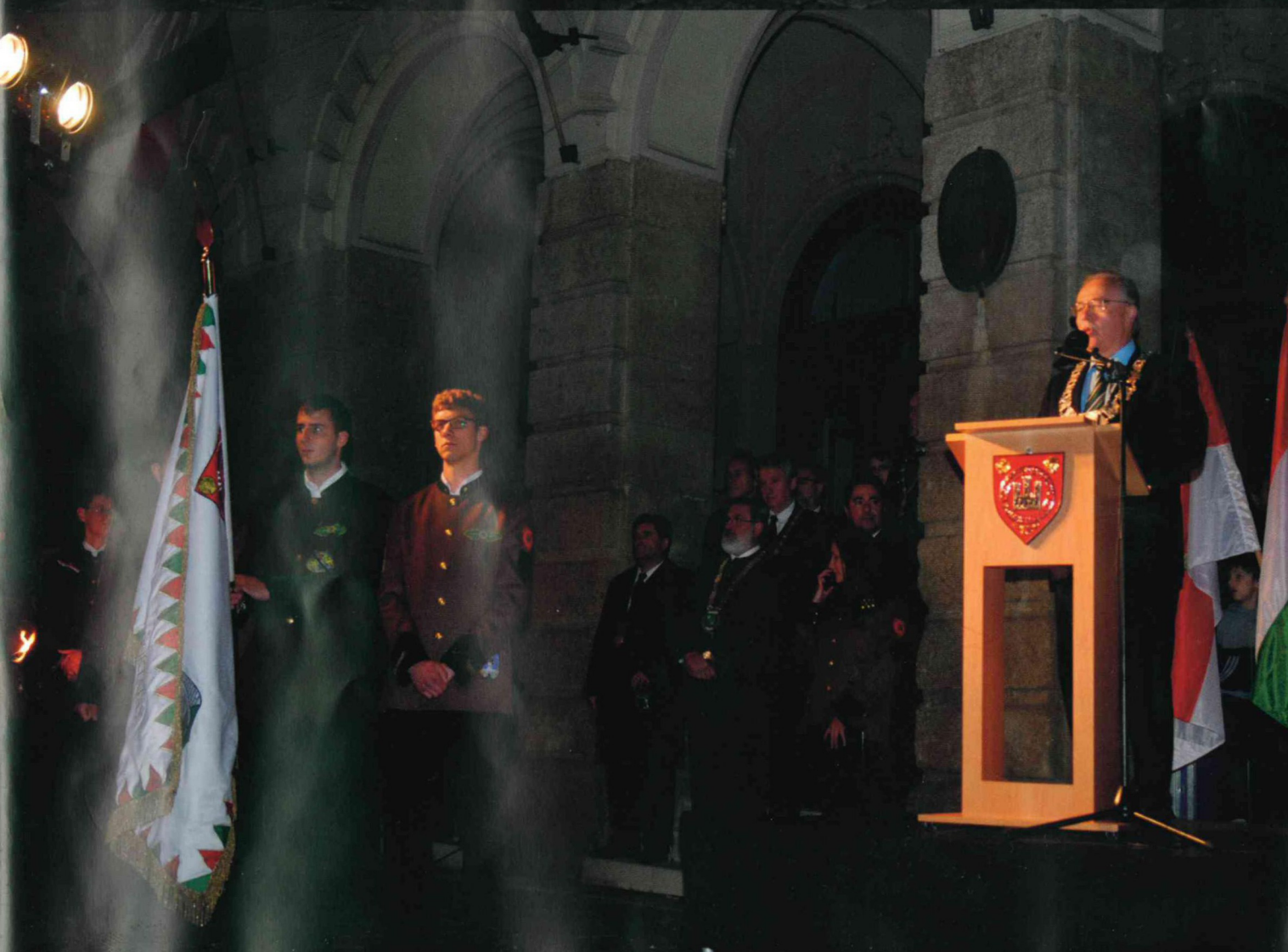

AZ EGYETEM BEJÁRATA ÜNNEPI DÍSZBEN